PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Semi-weekly Newspaper in Canada. Published by the Lith. Press Association, P. O. Station C., Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

LIAUDIES BALSAS

Kanados Lietuvių Darbo Žmonių Laikraštis

LIAUDIES BALSAS
Kanados Lietuvių Du-syk Savaitinis Laikraštis. Leidžiamas Lietuvių Spaudos Draugijos Kanadoj. P. O. Station C., Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

Nr. 368 ANTRADIENIS, RUGSĖJO (SEPTEMBER) 26, 1939, TORONTO, ONTARIO METAI VIII

SAKO VILNIUS GREITAI BUS ATIDUOTAS LIETUVAI

Kai Bus Sutvarkytas Rubežius Tarp SSRS ir Vokietijos, Bus Pradėtos Derybos Del Vilniaus

MASKVA, Rugsėjo 25. — Sovietų Sąjungos ir Vokietijos atstovai jau baigia nustatyti laikiną sieną tarp Sovietų Sąjungos ir Vokietijos. Šios sienos nustatyme dalyvaujanti ir Lietuva, bendradarbiaudama su Raudonąja Armija.

Laikina siena tarp Vokietijos ir Sovietų Sąjungos prasidės nuo Rytų Prusijos palei Pissa upę ir tęsis iki Hungarijos pelei Nerį, pro Varšavą, palei Vislą iki San upės, o nuo ten palei San upę iki Hungarijos.

Ar sutiks naziai įsteigti neprigulmingą Lenkiją, kol kas nežinia. Atrodo, kad jie labai tam priešingi.

Kai tik Sovietų-Vokiečių siena bus sutvarkyta, prasidės derybos tarp Sovietų ir Lietuvos atstovų del Vilniaus.

Kaip Vakarinėj Ukrainoj, Baltarusijoj, taip ir Vilniaus krašte, darbo žmonės sudaro komitetus, į kurių rankas perduodama visa valdžia. Lenkų policija, kur ji dar užsilaikė, pakeičiama darbininkų milicija.

Dvarų žemę numatoma tuojau išdalinti bežemiams ir mažažemiams. Privatinės krautuvės būsią perimtos darbininkų kooperatyvų žinion.

Kaip kitur, taip ir Vilniuje pasirodė nauji darbo žmonių laikraščiai. Vilniuje išėjo Vilenskaja Pravda.

Šitie laikraščiai praneša, kad pereitą penktadienį Raudonoji Armija suėmė 120,000 lenkų kariuomenės, 380 kanuolių ir 1,400 kulkosvaidžių.

Kur tik Raudonoji Armija užima, ten žmonės pasitinka su gėlėmis.

LENKIJOS UŽKARIAVIMUI NAUDOJO 5,000 ORLAIVIŲ

PARYŽIUS.—Jungtinių Valstijų ambasadorius Lenkijai atvyko Paryžiun ir savo pasakojimuose apie pergyventas karo dienas sako, kad jo nuomone vokiečiai naudoję kokius 5,000 orlaivių užkariavimui Lenkijos.

Jis sako, kad bombanešiai išbombardavę jiems paskirtas vietas, grįždami iš kulkosvaidžių apšaudo kaimus bei kelyje bėgančius žmones. Taipgi buvę bombarduojami ir nemilitariniai centrai, bet paprasti kaimai, bei miesteliai.

Vokiečiai Rengiasi Ilgam Karui

BERLYNAS, Rugsėjo 25. — Atrodo, kad Vokietijos karo vyriausybė netiki apie galimą taiką ir ruošiasi ilgam karui. Ji mano, kad Anglija ir Francija del pradėtojo karo nenusileis.

Patirta, kad Vokietijos karo vadovybė pradėjo statyti naują kariuomenei stovyklą vakaruose, apsaugotą nuo oro atakų ir bombų. Pranešimas sako, kad toji stovykla pradėta statyti ant kalno ir ji bus tokia stipri, kad jokios bombos negalės pramušti.

Vokietijos karo pranešimai lig šiol visai, arba labai mažai tekreipė dėmesio į einančius susikirtimus vakaruose. Paskutiniame pranešime apie tai labai mažai pažymėta. "Vakaruose nekuriose vietose pasireiškė didesnė artilerijos ugnis. Mažos priešų atakos buvo atmuštos." Gi apie rytų frontą pranešė, kad ten karo veiksmai skaitomi pabaigtais.

Die Deutsche Volkswirtschaft, nazių ekonomijos žurnalas, kiek plačiau nušviečia, kaip Vokietijos vyriausybė planuoja finansuoti karą. Jame nurodo, kad aptaksuojant didžiąsias pajamas bus sukelta 2,600,000,000 markių ir karo taksai ant tabako ir svaiginamų gėrimų duos 1,250,000,000 markių. Viso 5,350,000,000 markių per metus, arba apie $2,140,000,000.

Jie spėja, kad tokios sumos pakaks visoms karo išlaidoms.

Rooseveltas Šaukia Pakeist Bepusiškumą

WASHINGTON. — Prezidentas Rooseveltas kraštai atsišaukė į kongresą pakeisti Amerikos bepusiškumo įstatymą ir leist visom kariaujančiom šalim pirkt ginklus ir amuniciją iš Amerikos, pagal "tarptautinius įstatymus."

(Tarptautiniai gi įstatymai viename punkte sako, kad bile kraštas gali gabent karo pabūklus kariaujančioms šalims, o kitame punkte pareiškia, kad kariaujančios šalys gali skandint ar grobt tokius bepusiškų kraštų laivais gabenamus karo reikmenis kariaujančioms šalims.)

Bet prez. Rooseveltas pabrėžė, jog kariaujantieji kraštai turi čia jau užsimokėt už perkamus karo reikmenis ir išsivežt juos tik savais laivais. Jis, be kitko, tvirtina, kad dabartinis Amerikos bepusiškumo įstatymas, uždraudžiantis karo priemonių išgabenimą iš Amerikos, gręsiąs karu šiai šaliai. Rooseveltas taipgi nurodė, kad stokuoja logikos dabartiniam bepusiškumo įstatymui, nes šis įstatymas leidžia gabent karines medžiagas kariaujančioms šalims, o draudžia tik gatavus karo pabūklus.

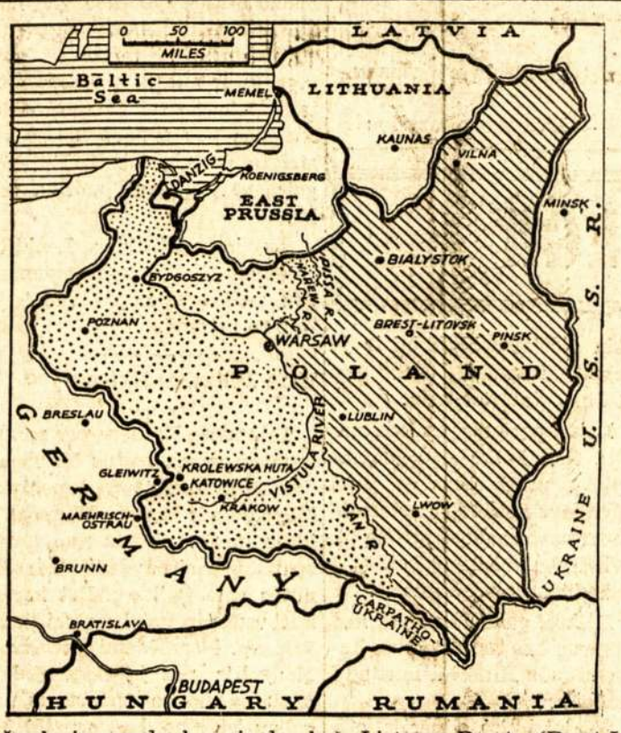

Šis žemlapis parodo, kur eis demarkacijos linija. Kaip matote, tai Sovietai atstumia vokiečius iki pat Varšavos. Vokiečiai buvo jau užėmę Balstogę (Bialystoką), Lietuvos Brastą (Brest-Litovsk), Liubliną ir Livovą. Visas pietinis ir pietrytinis Lietuvos pasienis rubežiuosis su Sovietais.

Anglijos Kariuomenė Ruošiasi Užimti Pozicijas Vakaruose; Atmuštos Vokiečių Atakos

LONDONAS, Rugsėjo 25. — Oficialiai pranešama, kad Anglijos ekspedicinės karo jėgos jau pilnai paruoštos užimti vakarų fronte pozicijas drauge su Francijos kariuomene.

Tie prisiruošimai ir kariuomenės grupavimai atlikti kaip tik tuo laiku, kada Anglijos vyriausybė neigiamai atsakė Musoliniui į jo pasiūlytus taikos planus.

Anglijos vyriausybė taipgi imasi žygių sustiprinimui savo oro laivyno išleisdama įsakymą visiems pirmo laipsnio civiliams orlaivininkams būti pasiruošusiems. Tas įsakymas liečia visus civilinius orlaivininkus iki 28 metų amžiaus. Ir numatoma greitoj ateityj išleisti antrą panašų įsakymą, kuris lies civilius lakūnus iki 40 metų amžiaus.

PARYŽIUS, Rugsėjo 25. — Pusiau oficialūs pranešimai iš vakarų fronto sako, kad Francijos kariuomenė nuo Reino upės iki Saarbrueckeno, 60 mylių frontu spaudžia vokiečių armiją sulaikydama numatomas jų atakas. Francijos žvalgybiniai orlaiviai yra pilname veikime tėmijimui priešo karinių veiksmų ir saugo rubežių nuo vokiečių orlaivių. Toje srityje liko atmuštos trys, viena po kitos padarytos, vokiečių atakos padarant vokiečiams didelius nuostolius. Vokiečiai bandę išmušti francūzus iš ten esančių kalnų aukštumų.

Pranešimai apie vokiečių laimėjimus Alzacijoj, kur būk tai vokiečiai buvę užėmę Wissembourg miestą, Francijos karo vadovybės buvo tuojau užginčyti.

Eina stiprus veiksmas prie Horn upelio, tarp Hornbach ir Zweibruecken, kur matomai nekurie vokiečių laimėjimai išjudino Francijos kariuomenę ir išsaukė atakon. Susikirtimai eina visu 45 mylių frontu.

Vakarinėj dalyj, nuo Blies upės linkui Saarbruecken padėtis yra įtempta, bet nieko naujo nepranešama.

Rytinėj fronto pusėj, tankų pagalba padarytos pasekmingos atakos ir trečiu kartu iš vokiečių rankų atimtas Schweiz miestelis. Tas miestelis randasi Vokietijos pusėj, nuo rubežiaus už pusės mylios.

Kiek toliau į rytinį sparną, linkui Voskes miškų, dedamos pastangos atkirsti pirmąsias tvirtumų linijas nuo didžiosios Ziegried linijos.

Vakariniame sparne, atrodo, kad francūzai yra apsigynimo pozicijoj nuo vokiečių spaudimo daromo linkui Wissembourg miesto. Toje srityje vokiečių kariuomenė turi nekurių laimėjimų.

Abelnai visame Vakarų Fronte eina prisiruošimai didelėms atakoms. Francijos žvalgybiniai orlaiviai pakartotinai praneša, kad vokiečiai dar daugiau jėgų koncentruoja visu frontu ir vis nauji kariuomenės būriai gabenami iš Lenkijos, rytų fronto.

Vokiečiai Naudoja Naują Išradimą "Oro Minas"

ROMA, Rugsėjo 25. — Italijos korespondentas iš Vakarų Fronto praneša, kad vokiečiai šiame kare pradėjo naudoti naują išradimą — oro minas. Jis sako, kad baliūnų pagalba iškeltos minos į orą yra susprogdinamos elektros pagalba nuo žemės tada, kada yra reikalas. Eksplozija apima dvidešimts kartų didesnį plotą, negu yra pats minos baliūnas.

Korespondentas praneša, kad jam Vakarų Fronte teko matyti kaip Francijos orlaiviui skrendant po tokia orine mina ji sprogo — ir orlaivis nukritęs žemyn.

Tokiomis "oro minomis" vokiečiai esą stengiasi "užminuoti" savo padangę.

ŽUVO 19 ASMENŲ TIK PER DVI DIENAS

TORONTO, Rugsėjo 25. — Šeštadienį ir sekmadienį Ontarijoj nelaiminguose atsitikimuose žuvo 19 asmenų.

Daugiausia žuvo automobilių nelaimėse, 13. Du žuvo orlaivio nelaimėj, o 4 gaisre, Sudbury.

Atrodo, kad nelaimėse žmonių žūsta gana daug. O jos dažnai įvyksta iš neatsargumo važiuojant.

Duplesis Nenori Klausyti Ottawos Valdžios; Skelbia Kvebeko Seimelio Rinkimus

THREE RIVERS, Que., Rugsėjo 24. — Kvebeko provincijos premjeras pareiškė, kad jis skelbia provincialio seimelio rinkimus spalio 25, kad duoti progą Kvebeko provincijos žmonėms pasisakyti, ar jie nori klausyti Ottawos valdžios parėdymų, ar ne.

"Provincijos valdžia, turėdama minty žmonių teises, nutarė pavesti žmonėms išspręsti didelės svarbos klausimus, iš kurių nekurie, svarbesnieji, iškilo paskutiniu laiku.

"Provinciniai rūmai (seimelis) vakar buvo paleisti ir paskelbti nauji rinkimai. Nominacijos įvyks spalio 18, o balsavimai sekantį trečiadienį, spalio 25 dieną."

Kas tie tokie klausimai, kuriuos Duplesis atiduos išspręsti balsuotojams, jis aiškiai nepasakė. Jis pasako tik tiek, kad "Kvebekas ketina išlaikyti pilną savo autonomiją ir reikalaus, kad federalė valdžia Konstitucijos garantuotas teises gerbtų.

"Per keletą metų buvo vedama kampanija ir tiesioginiai ir netiesioginiai mėginama provincinę autonomiją susiaurinti ir net visai panaikinti," sako jis.

Turint mintyje susikirtimus su Duplesiu ir Hepburnu praeityje, galima atspėt, kad Duplesis mėgins patarnauti ne darbo žmonėms, o turčiams. Matomai jis nepatenkintas Ottawa todel, kad Ottawa davė įsakymą uždaryti jo globoj veikusias nazių organizacijas, taipgi, kad Ottawos valdžia uždėjo šokius tokius mokesčius ant pelno.

Duplesis ir Hepburnas visuomet išstojo prieš tuos Ottawos žygius, kurie siekė šokios tokios naudos ir del darbo žmonių. Todel aišku ir dabar, kad jis norės atsirubežiuoti nuo Ottawos, kad geriau patarnauti reakcionieriams.

Darbo žmonės, aišku, stengsis išrinkti pažangius atstovus.

CUKRAUS TRŪKUMO NEBUS

OTTAWA, Rugsėjo 25.—Valdžia tvirtina, kad cukraus Kanadoj nepritruks. Kanadoj būsią pagaminta 150,000,000 svarų, o prie to būsią atgabenta iš kitur.

Rumunijos ministeris pirmininkas Armand Calinescu, kurį nazių simpatikai geležiniai sargai nušovė pereitą ketvirtadienį, bevažiuojant jam automobiliuje Busharesto mieste.

Prasideda Trades and Labor Kongreso Konvencija

LONDONO, Ont., Rugsėjo 25. — Šiandien čia prasidėjo metinė Trades and Labor Kongreso Konvencija, kuri bus svarbiausia unijų atstovų konvencija Kanados unijų istorijoj. Šiai konvencijai teks išspręsti daug svarbių klausimų, susirišusių su šiuo karu.

Konvencijai teks peržiūrėti ir priimti ar atmesti 347 rezoliuc.

Kongreso prezidentas P. M. Draper konvencijoj nedalyvauja del ligos.

Šios konvencijos tarimų laukia ne tik visi Kanados darbininkai, o ir kapitalistai, nes nuo jos tarimų priklausys darbininkų veikimas sąrišy su karu.

Kinai Praneša Apie Laimėjimus

ČUNGKING, Kinija. — Smarkūs mūšiai eina Šansi ir Kanton provincijose, kur Kinijos armija atakuoja įsiveržėlius japonus. Kinai praneša, kad jie Šansi provincijoj užėmė Lyulin apylinkę ir iš ten išmušdami japonus taipgi perkirtę susisiekimo liniją tarp Liši-Čunteh.

Smarkūs mūšiai eina ir pietinėj Kinijoj, Kantono rajone. Į rytus nuo Kantono, kinai užėmė Tsengšeng, labai strateginį miestą tame rajone, kurį japonai buvo užėmę prieš kelis mėnesius. Į pietus nuo Kantono, taipgi turėta mažesnių laimėjimų.

Japonų kontr-ataka privertė kinus atsitraukti iš Čaačou, kurį buvo užėmę praeitą savaitę, bet jie greitai įsistiprino to miesto apylinkėje ir grūmoja japonams apsupimu. Toje apylinkėje pagyvėjo kinų orlaivyno veikimas ir pridarė priešui daug nuostolių.

Sulyg kiniečių pranešimų, japonai per šį mėnesį jau neteko apie 10,000 savo kareivių užmuštais ir sužeistais, 370 arklių, 496 šautuvų, 14 kulkosvaidžių ir kitos karo amuncijos pateko į kinų rankas.

Dr. H. H. Kung per Kinijos ambasadorių pasiuntė Jungtinių Valstijų vyriausybei padėką už pareikštą jų pasižadėjimą pagelbėti kinams jų kovoje prieš maliariją, kuri siaučia Yunnan provincijoj.

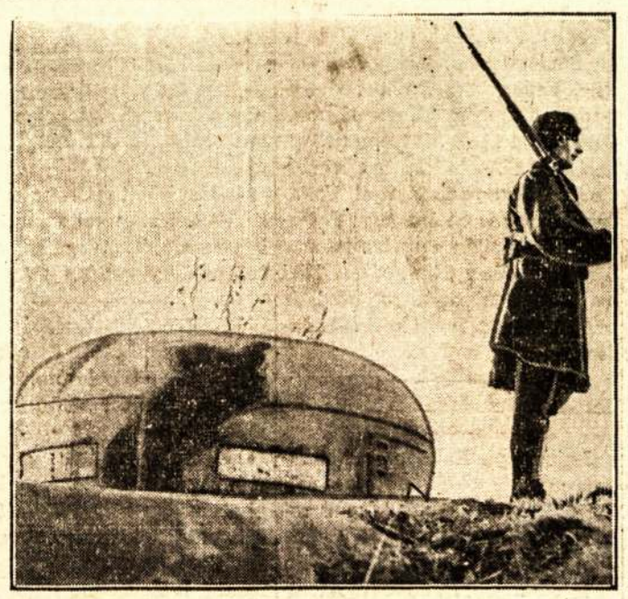

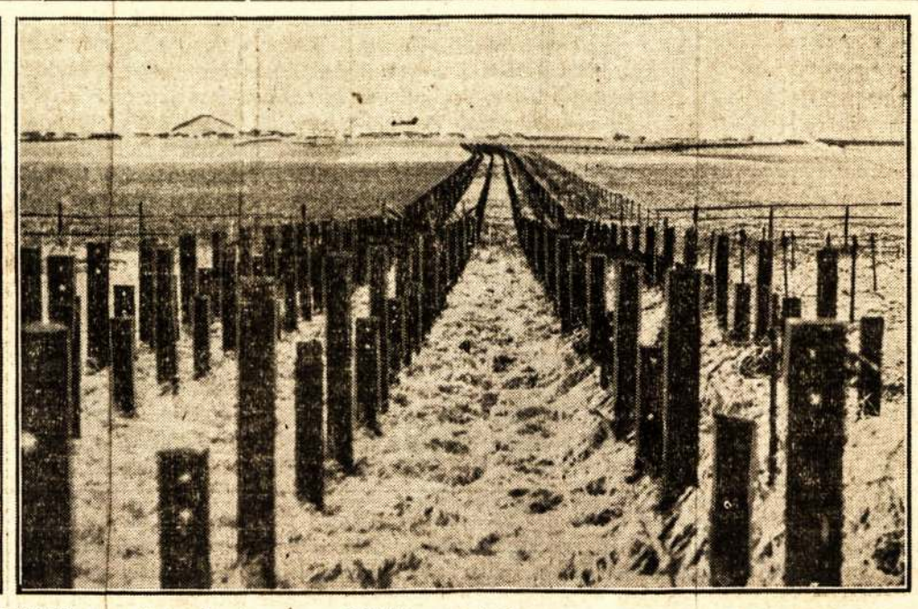

Belgijos tvirtovės Vokietijos pasieny, kurios saugo Belgijos neutralumą.

Liaudies Balsas

KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS, LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS. IŠEINA DU KARTU Į SĄVAITĘ.

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams $3.00; pusei metų $1.50. Visur kitur metams $3.50; pusei metų $1.75. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perleidas (Money Orders) išrašykite Liaudies Balso vardu:

LIAUDIES BALSAS

P. O. Station C, Box 1013. Toronto 3, Ontario, Canada.

Asmeniškai kreipkitės 6 Denison Ave.

Ar Gali Būti Kritika Priešvalstybiniu Veiksmu

Toronto miesto ponai smarkiai užsipuolė ant aldermano Smitho ir pareikalavo jo rezignacijos už tai, kad jis smarkiai kritikavo užsieninę Čemberleno politiką. Miesto ponai nurodo, kad Smithas nelojalus, kad jis tarnauja kitai valstybei ir t.t. Ar ištikrųjų kritika reiškia nelojalumą, priešvalstybinį veiksmą? Mums atrodo, kad ne. Priešingai — kritika reiškia pastangas pataisyti tuos negerumus, kurie gali padaryti valstybei žalą.

Kas gi Čemberleno politikos nekritikavo? Ją kritikavo Edenas, Čiorčilis, Kūperis, Lloyd Džiordžas ir kiti Anglijos vyrai. Ar gi jie tą darė, kad jie yra nelojalūs Anglijai? Visai ne. Jie tą politiką kritikavo tam, kad ji buvo žalinga. Ar faktai neparodė, kad nuolaidos naziams prives pasaulį prie karo? Karą jau turime.

Ar Hitleris būtų galėjęs skelbti karą, jeigu šiandien būtų nepriklausoma Čekoslovakija? Jokiu būdu. Šiandien Hitleris gali skelbti karą tik del to, kad pataikavimo politika jį labai sustiprino.

Kas liečia antifašistų kritiką, ji visuomet išplaukė ir išplaukia iš troškimo pataisyti tuos negerumus, kurie kenkia žmonių gerovei, demokratinių valstybių nepriklausomybei .

Yra, žinoma, kritikos ir kitokios, bet ji išplaukia ne iš darbininkų ir antifašistų pusės. Visokio plauko fašistai ir reakcionieriai kritikuoja dažnai tam, kad ardyti žmonių vienybę, pakenkti naudingiems valdžios žygiams ir įstatymams. Tokia kritika, atsukta prieš žmonių interesus, yra labai žalinga, kenkianti ir valstybės saugumui. Bet tie ponai prieš tai neišeina. Kada Drew ir Manion gyrė Hitlerį ir jo darbus, jie nei pusės žodžio nesakė. Konservatų vadas Dr. Manion Hitlerį išgarbino dar paskutinėj parlamento sesijoj. Diskusuojant Vokietijai karo skelbimą Manion pareiškė: **"Teisybė, kad jis tarnavo Vokietijai gerai, ir jeigu jis būtų sustojęs tam tikroj vietoj, jis būtų įsirašęs į Istoriją kaip didelis Vokietijos didvyris.**

"Jis iškėlė Vokietijos žmones iš baimės, sugrąžino jiems garbę po teisingo sumušimo, bet nužeminančio sumušimo . . . Visa nelaimė tame, kad jis tenai nesustojo." Ar tinka taip kalbėti tuo metu, kada Kanada skelbia karą Vokietijai ir jos valdonui Hitleriui? Tai tiesiog kėlimas į padanges to žmogaus, kuris privertė ir Kanadą įsitraukti į baisias skerdynes.

Kritika, kurią vedė antifašistai prieš "nesikišimo" ir "nuraminimo" politiką buvo reikalinga. Jeigu tos kritikos būtų klausęs Čemberlenas ir kiti valstybių vadai, šiandien karo nebūtų. Bet ta kritika, kurią vedė reakcionieriai, girdami Hitlerį ir jo darbus, buvo žalinga, atsukta prieš žmonių reikalus, prieš valstybės nepriklausomybę.

Karas darbo žmones paliečia daug daugiau, negu kuriuos nors kitus sluogsnius. Pirmiausia darbo žmonės turi imti ginklus ir kautis. Antra, pirmiausia darbo žmonės pajunta kainų pakilimą ir kitką. Už tai jie turi turėti ir balsą nustatyme politikos.

Darbo žmonės ir visi anifašistai turėjo teisę kritikuoti, nes Čemberleno ir kitų vadų vedama politika sprendė milijonų žmonių likimą. Ir kad dabar aišku, jog ta kritika buvo teisinga, niekas negali abejoti. Toronto miesto ponai su atakomis ant aldermano Smitho parodė, kad jie tik naudojasi proga. Su tokiomis atakomis jie mano sumušti Smithą ateinančiuose rinkimuose. Tai vienintėlis jų tikslas.

Ar Toronto darbo žmonės to paisys, tai kitas klausimas. Toronto unijų atstovų tarybos susirinkimas tų ponų atakas jau pasmerkė. Veikiausiai jų pasmerks ir balsuotojai, kada ateis rinkimai, jeigu reakcionieriai iki to laiko neįves diktatūros, prie kurios darbo žmonėms nebus galimybių pasirinkti sau patinkamus atstovus.

Karas Smarkiai Paliečia Liaudies Balsą

Nors karas dar tik prasidėjo, o jo pasekmės jau pasirodo. Kainos ant maisto produktų ir prekių smarkiai kyla. Tai dar tik pradžia. Jeigu valdžia pelnagrobių nesuvaldys, padėtis greitai žymiai pablogės.

Produktų ir kitų daiktų kainų kilimas skaudžiai palies ir laikraštį. Darbininkams, gaunantiems mažą algą, pragyvenimas pasidarys labai sunkus. Pabrangę spaudos daiktai padidins laikraščio išlaidas.

Liaudies Balso skaitytojai ir rėmėjai turėtumėte rimtai laikraščio reikalais susirūpinti. Pirmiausia visiems Liaudies Balso skaitytojams reiktų pasiskubinti atsinaujinti prenumeratas, nes jeigu neatsinaujinsite prenumeratų, laikraščio iždas negalės ištesėti iki kito vajaus. Prisieis laikraštį arba mažinti arba retinti Prie to, reiktų jau dabar pradėti rimtai galvoti apie vajų. Vietinės organizacijos jau turėtumėt pradėti galvoti apie planus, kaip pravesti vajų.

Kad laikraštis šiuo momentu šimtą kartų reikalingesnis, negu pirmiau, tai negali būti abejonės. Kapitalistinė spauda, kokia ji nebūtų, liberališka, ar konservatyviška, dabar pradėjo pūsti vienon dūdon. Ji pučia pagal valdančios klasės reikalą. Su teisybe ir faktais dabar nesiskaitoma. Toks pasisukimas yra suprantamas. Kapitalitai gerai žino, kad karo našta gali prislėgti darbininkus iki pat žemės ir darbininkai gali prieš tai pradėti protestuoti. Jie nori darbininkus suskaldyti, sukiršinti prieš kairiuosius, kovinguosius darbininkus. Darbininkų reikalus gali ginti tik darbininkiška spauda.

Šis karas vadinamas karu už sumušimą hitlerizmo, už apgynimą demokratijos. Bet jis hitlerizmo nesumuš, jeigu darbo masės nesistengs aktyviai kovoti prieš reakcionierius namie. Vietoj hitlerizmo sumušimo, mes galėsime jo susilaukti ir Kanadoj, jeigu darbo masės nebudės. Darbininkiškas laikraštis šioje kovoje yra nepavaduojamas įrankis.

Tikimės, kad visi skaitytojai ir skaitytojos bei rėmėjai tą gerai suprasite ir ateisite laikraščiui į pagalbą, kad nereiktų jam žengti žingsnį atgal, kadangi dabartinis momentas yra labai svarbus momentas. Dabartiniu laiku būti be darbininkiškos spaudos reikštų didžiausį pavojų. Sužinoti tiesą ir tikruosius faktus būtų neįmanoma.

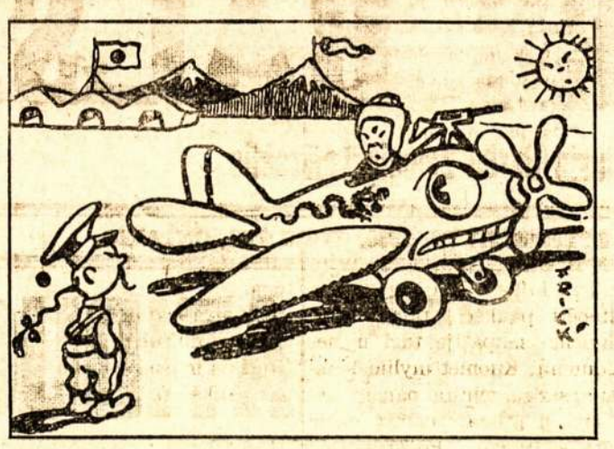

Japoniškas Pasigyrimas

— Atrodai labai nuvargusiu . . .

— Įspėjai! Aš numušiau 193 Sovietų-Mongolų orlaivius vakar ir 307 šį rytą.

— L'Oeuvre, Paryžius

APŽVALGA

Pradeda Suprasti

Kuomet Sovietų Sąjunga pasirašė su Vokietija nepuolimo sutartį, visi reakcionieriai ir taip vadinami socialistai sušuko, kad Sovietų Sąjunga susivienyjo su Vokietija, kad tarp Stalino ir Hitlerio nebėra skirtumo. Dar daugiau jie rėkė, kad Raudonoji Armija pradėjo eiti į Vakarinę Ukrainą ir Baltarusiją, kad suteikti protekciją Lenkijos valdžios ir kariuomenės vadovybės apleistiems žmonėms. Bet dabar, dar tik trumpam laikui praėjus, tie patys rėksniai mato, kad Sovietų Sąjunga daugiau gero padarys ir lenkams ir visam pasauliui; kad niekas taip nemuša Hitlerio, kaip Sovietų Sąjunga.

Jeigu Sovietų Sąjunga būtų neužėmus Vakarinės Ukrainos ir Baltarusijos, visa Lenkija būtų patekusi į vokiečių rankas. Vokiečių pozicija būtų labai sustiprėjus. Dabar dalykai visai kitoki. Net patys reakcingieji laikraščiai tą pripažįsta. Globe and Mail, vienas iš reakcingiausių Kanados laikraščių, rašo:

Londone esą sužinota, kad Stalino agentai kreipėsi į Lenkijos Valstiečių ir Socialistų partijas siūlydami paramą, jeigu jos sudarytų tokią valdžią, kuri neturėtų nieko bendro su Smygly-Rydz režimu.

Taipgi esą sužinota, kad rusai reikalauja iš vokiečių sutikti su propozicija sudaryti neprigulmingą Lenkijos valstybę, apimančią lenkais apgyventas teritorijas.

Jei tie Sovietų planai pavyks, tai vokiečiai bus priversti atsitraukti iki tos vietos, kur jie buvo prieš karą, ir leisti lenkams susitvarkyti ir valdytis nepriklausomai. Jeigu ne Sovietų įsikišimas, naziai apie tai nei nesvajotų.

Kitas labai svarbus dalykas, kurį Sovietų įsikišimas atliko, tai išgelbėjimas Rumunijos ir bendrai Balkanų valstybių. Dabar jau aišku, kad naziai turėjo planus Rumunijos valdžią nuversti ir įsteigti sau prielankią. Kai tik vokiečių armija artinosi prie Rumunijos, geležiniai sargai pradėjo planuoti pučą. Jie būtų sukėlę sukilimą, o vokiečių armija būtų greitai įmaršavusi ginti savo tautiečių. Bet kuomet Sovietai vokiečius nuo Rumunijos atskyrė, tie planai neišdegė. Tiesa, naziai nužudė ministerį pirmininką, bet jiems nepavyko sukilimą išplėsti.

Dabar, kada vokiečių armija atskirta Raudonosios Armijos jėgų, Rumunija galės tuos nazius paimti už pakarpos. Gal pavyks Rumunijai tą pavojų prašalinti.

Dabar ir patys reakcingiausi laikraščiai pradeda matyti, kad Stalino "vienybė" su Hitleriu reiškia didžiausį Hitleriui ir jo diplomatijai smūgį. Globe and Mail komentatoriai rašo:

Dabar pasaulis pradeda matyti, kad Hitleris, degdamas pykčiu prieš Lenkiją, visai parsidavė Stalinui. Pastarasis dabar savo rankose turi ne tik Pabaltijos valstybių likimą, o ir Balkanų pusiausalio . . .

Ištikro, galima manyti, kad Stalinas bus tuo žmogum, kuris užduos Hitleriui mirtinąjį smūgį . . .

Žiūrint į visą situaciją, aiškiai matosi, kad Rusų-Vokiečių paktas, nors ir suteikė nekurių tuojautinių patogumų, realybėje reiškia baisų Vokietijos pralaimėjimą.

Taigi, kaip matote, patys rėksniai dabar mato, kaip Stalinas "susivienyjo" su Hitleriu.

Jau dabar matosi, kad Sovietų Sąjunga uždavė didžiausį Hitleriui smūgį. Jeigu Hitleris dabar turėtų visą Lenkiją, Rumuniją jau klauptųsi ant kelių prieš Vokietiją. Pasaulinio karo išsiplėtimas būtų neišvengiamas. Dabar Hitleris atsodintas.

Pilsudskienė su Dukterimis Rado Prieglaudą Lietuvoj

Pranešimai iš Kauno nurodo, kad į Lietuvą atbėgo Pilsudskienė su savo dukterimis. Pranešimas sako:

Su kitais lenkininkais iš Vilniaus krašto perbėgo į Lietuvą taip pat ir Pilsudskienė su dviem dukterim. Jinai yra našlė J. Pilsudskio.

Pilsudskienė su dukterimis apsigyveno viename dvare savo giminaičio arti Raseinių. Jos internuotos, kaipo pabėgėlės iš kariavusio krašto į neutralią šalį, ir yra laikomos po tam tikra Lietuvos policijos priežiūra.

Taigi, koks tragiškas likimas. Jos vyras J. Pilsudskis atplėšė nuo Lietuvos Vilniaus kraštą, o jo pasekėjai buvo užsimoję sunaikinti visą Lietuvą. Dabar ponia Pilsudskienė priversta ieškoti toj šalyj prieglaudos.

Į Lietuvą atbėgę 100,000 lenkų kareivių su visais ginklais. Atsigabenę 100 tankų. Jie atbėgę iš Vilniaus krašto.

Lietuva daug mažesnė, negu buvo Lenkija, bet Lietuva dar gyva. Lenkijos jau nebėra. Kodel taip? Todel, kad Lietuva neturėjo pavergusi kitų kraštų. Lenkija turėjo pavergusi 8 milijonus ukrainų, 3,000,000 baltgudžių, pusę milijono lietuvių ir daugelį kitų. Pavergtos tautos neturėjo jokių teisių. Tokia šalis, kuri varžo pavergtų tautų laisvę, negali būti stipra. Didžiausia Lenkijos nelaimė tame, kad jos valstybės priešakyje stovėjo fašistai. Jie negalėjo konsoliduoti Lenkijos gyventojų. To rezultate vokiečiai Lenkijos armiją ištaškė per trumpiausį laiką.

Imperialistinė Lenkija jau subirėjo. Pavergtos tautos išsiliuosuoja. Ar Vilnijos kraštas grįš prie Lietuvos, sunku pasakyti. Bet jeigu ir negrįš, Lenkijos fašistų jungo jau nebeneš.

Kas liečia pačią Lenkiją, jei Sovietams pavyks pravesti savo planus, bus atsteigta, bet ji bus be pavergtų žmonių. Gal ši tragedija galų gale atvers lenkams akis, kad tautos laimė glūdi ne imperialistiniuose siekiuose, kitų tautų pavergime, o kultūriniame tautos žydėjime. Gal nuo dabar lenkai išmoks sugyventi su kaimynais, taikingais kaimynais, ir nustos grumoję kitų tautų laisvei. Kai Vokietijoj hitlerizmas bus sudaužytas ir atsteigta žmonių laisvė, Europoj galės užviešpatauti amžina taika.

Šis imperialistinės Lenkijos žlugimas buvo neišvengiamas, nes pačios Lenkijos vadai ją prie to privedė.

Karo Paliaubos Rytuose

Tolimuose Rytuose per pastaruosius penkis metus ėjo nepaliaujamas karas tarp Japonijos-Mančukuo ir Sovietų-Mongolų iš kitos pusės. Karts nuo karto spaudoje pasirodydavo mažos žinutės apie tą karą. Bet karas, kurį vedė japonai, brangiai jiems kainavo. Negalėdami įsiveržti į Mongoliją, nes jų visos atakos nuolatos būdavo atmušamos, pagaliau įsitikino, kad negalės nei colio užkariauti Mongolijos žemės. Japonijos imperialistai atkando dantį prieš Sovietus-Mongolus ir paskutiniuoju laiku pasiūlė padaryti karo paliaubas.

Kadangi Sovietai visados laikosi taikos principo ir jie neturi noro veržtis į Japonijos teritoriją, pasiūlymą priėmė. Pasiūlymą priėmus sudaryta karo paliauboms sekanti sutartis:

1. Visu frontu mūšiai sulaikomi rugsėjo 16 d. 2 val. Maskvos laiku.

2. Japonų-Mančukuo ir Sovietų Mongolijos kariuomenės palieka tose vietose, kur jos buvo rugsėjo 15 d. 1 val. p.p. Maskvos laiku.

3. Abiejų kariuomenių atstovai turi tuojau pravesti gyveniman pirmąjį ir antrąjį šios sutarties punktą.

4. Karo belaisviais ir žuvusiųjų karių kūnais abi valstybės apsimainys tuč tuojau po pasirašymo šios sutarties.

Prie to, abi valstybės paskirs po du atstovu, kurie tuojau pradės pasitarimus ir nustatys pastovų rubežių.

Kaip visiems iš šios sutarties aišku, tas paliaubų sudarymas visai neliečia Kinijos. Vienok atsiranda blogos valios žmonių, kurie ir čia stengiasi surasti priežastį kaltinimui Sovietų, vien tik del to, kad kaltinimais Sovietų, tie darbininkų klasės priešai patenkiną savo keršto neapykantą prieš darbininkų veikimą.

Tas Japonijos imperialistų Sovietams nusileisdamas kaip piršlytu akin duria ir rodo, kad Japonai prašo paliaubų ir taikos, kad Japonijos imperialistai puolimus ant Sovietų pralaimėjo. Na, o kas pralaimi, tas ir nusileidimus duoda. Tad ir šiame atsitikime ne Sovietai japonams padarė nusileidimus, bet japonai Sovietams. Todel tai Sovietai visu griežtumu atmetė japonų prašymą, kad Sovietai susilaikytų toliau davę pagalbą Kinijai. Padarymas taikos su Japonija Sovietams suteikia dar lengvesnes rankas duoti Kinijos liaudžiai pagalbą ir tą pagalbą ji teikia ir teiks daugiau, negu kuri kita šalis.

Raudonoji Armija

Laisvė apie Raudonąją Armiją rašo:

"France Monde" sekamai apibudina Sovietų Sąjungos pasigynimo jėgą. Darbininkų ir Valstiečių Raudonąją Armiją sudaro 2,000,000 vyrų. Viso Sovietų Sąjunga gali pašaukti į armiją iki 25,000,000 vyrų. Sovietai turi 20,000 kanuolių; 43,000 kulkosvaidžių; 27,000 apkasų mortirų ir prieštankinių kanuolių; apie 10,000 šarvuotų automobilių ir tankų.

Pagal tas žinias, Sovietai turi nuo 2 tonų iki 80 tonų tankų. Orlaivyne yra 10,000 lėktuvų ir Sovietų fabrikai per metus gali pastatyti 9,000 naujų lėktuvų. Išlavintų lakūnų skaičius siekia 100,000, o su įvairiais orlaivyno technikais iki 250,000.

Raudonoji Armija yra gerai išlavinta, apginkluota, o jos stiprybė didžiausia tame, kad ji gina darbo žmonių reikalus. Tai socialistinė armija. Raudonosios Armijos įžengimas į vakarų Baltarusiją ir Ukrainą iššaukė tų kraštų gyventojų didžiausį džiaugsmą. Gyventojai entuziastiškai pasitiko raudonarmiečius ir juos gėlėmis apipylė. Daugelis šaukė: **"Per 20 metų mes jus laukėm!"** Raudonoji Armija ne vien gina Sovietų Sąjungą, naują darbo žmonijos pasaulį, bet tuo pat kartu yra atspara viso pasaulio žmonijos prieš reakciją ir išnaudojimą.

Pastabos

Kapitalistiniai laikraščiai šaukia, kad Sovietai įsmeigė peilį Lenkijai į nugarą. Tikrenybėje Sovietai įsmeigė peilį Vokietijai į pilvą.

Lenkijos tuo metu jau nebebuvo. Valdžia ir armijos komanda buvo jau Rumunijoj. Faktinai Lenkija buvo jau nazių. Užimdami Vakarų Ukrainą ir Vakarinę Baltarusiją Sovietai išėjo ne prieš Lenkiją, o prieš Vokietiją.

* * * *

Nekurie sako, kad užėmimas Ukrainos ir Baltarusijos palengvino naziams užbaigti kovą su Lenkais. Jei ne Sovietai, naziai būtų turėję užtektinai bėdos dar ilgą laiką.

Kam gi iš to būtų buvus nauda? Lenkų karininkai, traukdamiesi nuo nazių, būtų deginę miestus ir kaimus ir jų taurtą. Karas būtų sunaikinęs viską, ką žmonės turėjo. Šimtai ir tūkstančiai žmonių būtų kritę nuo nazių bombų.

Jeigu būtų buvę aišku, kad lenkai atsilaikys arba kas pribus jiems į pagalbą, tuomet toks karas būtų buvęs pateisinamas. Bet pagalbos gi nebuvo matoma.

* * * *

Tie žmonės, kurie sako, kad Sovietų Sąjunga palengvino naziams, labai klysta. Tiesos nėra nei už centą.

Jeigu naziai būtų užėmę visą Vakarinę Ukrainą, jie būtų užėmę turtingus šaltinius aliejaus. Kita, jie būtų priėję ir prie Rumunijos. Dabar gi jie nuo aliejaus atskirti. Jų skervbimasis į Balkanų valstybes sulaikytas.

* * * *

Kadangi Sovietai užėmė ir Vilniaus kraštą, dabar iškyla ir Vilniaus atgavimo klausimas. Sovietai Vilnių pripažino Lietuvai jau senai.

Tik vienas dalykas dabar lieka neaiškus, tai ar Vilniaus krašto žmonės norės, kad jie butų atiduoti į fašistinio režimo rankas.

Man atrodo, kad Vilniaus krašto žmonės nenorės, kad jie butų atiduoti į Smetonos režimo rankas. Juk Smetonos režimas nažai kuo skiriasi nuo Moscicdio režimo.

Jeigu Lietuva nori Vilnių atgauti, jai reikia atsteigti demokratiją.

* * * *

Ne jūs mane pastatėt, ne jūs ir išmesit, sako aldermanas Smithas tiems ponams, kurie reikalauja jo rezignacijos.

Tai pavyzdis tikro kovotojo. Jeigu jį žmonės pastatė ginti jų reikalus, jis ir gina, nežiūrint visų atakų iš miesto ponų pusės.

Reikia manyti, kad rinkėjai sekančiuose rinkimuose duos tiems ponams tinkamą atsakymą išrinkdami jį aldermanu ir vėl.

* * * *

Tie patys ponai nieko nesako tiems, kurie kritikuoja dabartinę Kanados valdžią. Pavyzdžiui, konservativų laikraštis Globe and Mail nuolatos šaukė, kad dabartinis premjeras netinkamas būti valstybės galva, bet prieš tai nesako nei pusės žodžio.

Tas pats ponas, kuris įnešė sumanymą reikalauti Smitho rezignacijos, buvo atskirų mokyklų tarybos pirmininku ir tuo metu atskirose mokyklose Italijos fašistai mokino vaikučius fašizmo. Smithas reikalavo, kad fašistinė propaganda vaikučių tarpe būtų sulaikyta. Tie ponai Smitho neklausė. O dabar ir jie jau "antifašistai."

* * * *

Toronto unijų taryba labai gerai pasielgė tiems ponams primindama, kad jie pirmiau pasirūpintų pelnagrobių suvaldymu, o ne kritikos slopinimu.

Tie ponai nenori matyti, kad pelnagrobiai plėšia žmones kellami kainas ant maisto produktų ir prekių visai be reikalo.

* * * *

Kapitalistinė spauda nurodo, kad šis karas už demokratiją, bet daugelis iš tų pačių laikraščių reikalauja demokratijos panaikinimo Kanadoj.

Jeigu tiems reakcionieriams pavyks, tai bemušdami hitlerizmą Vokietijoj susilauksime jo Kanadoj.

* * * *

Kad Kanada nuo hitlerizmo pavojaus neliuosa, tai negali būti abejonės. Kas gi ištikrųjų hitlerizmas yra?

Hitlerizmas yra kapitalistų diktatūra. Kur tik kapitalizmas gyvuoja, ten ir hitlerizmo pavojus yra.

Kanadoj jau senai didieji kapitalistai stengiasi įvesti savo diktatūrą. Pasinaudodami karo metu jie gali to atsiekti, jei žmonės nebudės.

J. Yla

ŠYPSENOS

Visiškai Nauja

Dvi juodveidės Liza ir Mandy nusipirko po naują skrybelę ir eidamos bažnyčion norėjo jas užsidėti, bet diena atrodė bus lietinga, tai Mandy, nenorėdama sulydyti naujos skrybelės, užsidėjo seną, o Liza manė, kad nebus lietaus todel užsidėjo naują.

Bet bažnyčioj joms beėsant kaip tik pradėjo lyti. Išėjus joms iš bažnyčios lietus pylė, kaip iš kibiro. Mandy del to lietaus nieko nepaisė, O Liza, nenorėdama sulydyti naujos skrybelės, užsivertė ant galvos andaroką ir eina.

— Del Dievo, — sako Mandy, — juk tai visai nedoru iš tavo pusės taip aiškiai pozuoti savo anatomiją ir dar netgi šventą dieną.

— Gal būt taip, — atsako Liza, — bet anatomija jau 30 metų senumo, tuo tarpu kada skrybelė visiškai nauja.

BERLYNAS, Rugsėjo 24. — Pereitą penktadienį mūšiuose prie Varšavos žuvo vokiečių generolas Baron Werner von Fritsch.

Pereitais metais generolas Fritsch buvo rezignavęs, kadangi jis ne su visais Hitlerio planais sutiko. Šiam karui prasidėjus jis buvo pasiųstas į rytinį frontą, bet su daug mažesne role, negu kad jis lošė pirmiau.

IŠ KUR PAEINA MEILĖ?

Lyties instinktas, perdirbtas galvos smegenų į tikrą pajautimą, vadinasi meilė. Kunigai ir kitoki doros mokytojai tankiai aiškina, būk meilė, tai sielos ypatybė. Tas turi reikšti, kad vien tiktai žmogus, kurį Dievas sutvėrė pagal savo išvaizdą ir įkvėpė sielą, gali turėti tikros meilės pajautimų. Mes tuojau pamatysime, kad tie ponai pasakoja nesąmones. Jeigu meilė būtų sielos rezultatas, tai žmogus turėtų mylėti nuo pat kudikystės iki giliausios senatvės. Bet mes žinom, kad taip nėra. Meilės pajautimas atsiranda lytiškai subrendus, o kai lyties veiklumas išnyksta, ji vėl prapuola. Susilaukęs 100 metų amžiaus žmogus apie meilę jau nesvajoja. Nejaugi jis tuomet gyvena be sielos? Kunigai, vyskupai, visokie vienuoliai ir paprastos davatkos dažnai tyčia stengiasi savo lyties pajautimus marinti. Ar tai reiškia, kad jie stengiasi savo dūšias slopinti? Pas mahometus vyrai dažnai kastruojami. Enuchams nupiaunama visa lytis. Užaugę tokie vyrai mylėti jau negali. Moterys jiems visai nerūpi. Ar tai reiškia, kad jie jau neturi sielos? Amerikoję kai kuriose valstijose yra įstatymas, kuris reikalauja piktadarius sterilizuoti, taip kad jie negalėtų turėti vaikų. "The Boston Sunday Advertiser" 1927 metų pradžioje įdėjo šitokią žinią: "Wilmington, Del. Sausio 1 d. — Valstijos bepročių ligoninėje Farmnust'e pereitais metais buvo sterelizuota 30 vyrų. Šitos operacijos jiems buvo padarytos einant įstatymu, kurį Deleware's legislatūra išleido 1923 metais, kad nesveiko proto žmonės negalėtų turėti vaikų." Nejaugi po tų operacijų tie 30 žmonių paliko be dūšios? Be to, yra žmonių nuo prigimimo su lyties anestezija. Pas tokius nėra jokio lytiško pajautimo nei meilės. Nejaugi pas juos nėra nei dūšios? Šitie faktai sumuša visas moralistų pasakas ir parodo, kad meilės šaltinis yra ne žmogaus siela, bet lytis. Meilės instinkas yra ne pas vieną žmogų, bet ir pas žemesnius gyvūnus, kuriems mūsų moralistai sielos visai nepripažysta. Ir to instikto tikslas yra tiktai vienas: leisti pasaulin vaikus ir tuo būdu tęsti savo meilės gyvybę. Tipingą šitos rūšies apsireiškimą galima pastebėti pas voruš, kur pataitė po lytiško susinešimo tuojaus suryja patiną, jeigu tik jis nebūna gana atsargus. Darosi tai del to, kad niekas veltui neprapultų. Voras patinas vaikų neauklėja, už tai gi jis pats tampa maistu jų motinai. Vienas turi žūti, kad kiti galėtų gyventi. Pas aukštesnius gyvūnus jau pradeda reikštis simpatijos pajautimas, vienos lyties prie kitos patraukimas, prisirišimas patino prie pačios ir abiejų prisirišimas prie vaikų. Šitas pajautimas kartais pasidaro toks stiprus, kad išsivysto į tikrą meilę ir tveria tarp abiejų lyčių gan ilgą laiką. Ypač tas galima pastebėti paukščių tarpe. Bet kiekviena simpatija turi ir nemalonumų. Kuomet mylimas asmuo apserga, miršta, pameta arba kiti jį atima, tuomet meilė virsta sielvartu. Po smagumo lieka baisus nesmagumas, kuris kartais pereina į didžiausį nusiminimą ir širdies skausmą. Tarp bezdžionių ir kaikurių papūgų vienam iš poros numirus, antras taip nuliūsta, kad kartais atsisako nuo maisto, sunyksta ir miršta. Atėmus bezdžionei vaiką ji taip pat sielvartauja.

Pareigos Pajutimai Arba Sąžinė

Kitas simpatijas arba prisirišimo diegas yra pareigos pajutimas, tai yra sąžinė. Nes kiekvienas simpatijos arba meilės pajutimas verčia mylintį asmenį prie tokių darbų, iš kurių jo mylimajam asmeniui būtų naudos arba smagumo. Motina supa ir liuliuoja savo kūdikį, kloja jam minkštą patalėlį; tėvas rūpinasi, kad motina ir vaikai turėtų maisto, gina juos nuo priešų ir pavojų. Visa to tikslas yra ne kokia ten dora ar bendras labas, bet labas mylimųjų. Mylimųjų labas skatina prie sunkių darbų, didelių pastangų ir pasišventimo. Taigi, simpatija kitiems, prisirišimas prie mylimųjų, verčia žmogų kovoti su savo egoizmu, t. y. nenoru tokius darbus dirbti. Žmogaus egoizmas lenkia jį prie tinginystės. Iš šių dviejų priešingų pajautimų kovos gimsta trečias, — pareigos pajautimas arba sąžinė. Jeigu viršų paima simpatijos pajautimas ir pareiga linkui vaikų ar šeimos bus išpildyta, tai žmogus jausis patenkintas, kad atliko gerą darbą, išpildė savo pareigą. Bet jeigu viršų paims egoizmas ir žmogus savo pareigos neišpildys, tai sąžinė neduos jam ramybės. Kildama iš simpatijos ji kuždės jam galvos smegenyse, kad nepadarė savo mylimiems gero. Jis prades gailėtis ir bus nepatenkintas pats savim. Šitas pajautimas turi be galo didelės reikšmės gyvenime, ir jis vyrauja net gyvulių pasaulyje. Jeigu jo nebūtų, tai pareigų pildymas būtų neįmanomas. Katė tuomet susilaukusi vaikų, tuojau juos pamestų, o ne glamonėtų ir maitintų; pelę pasigavus ji suėstų ją pati, o ne vaikams neštų. Taigi, mes matome, kad toji meilė, kurią kunigai išveda tiktai iš žmogaus sielos arba dūšios, labai aiškiai pasireiškia ir pas keturkojus ir net pas paukščius.

Tūli Gyvūnai Meilėj Pralenkia Žmogų

Reikėtų būti visai aklam, kad nepamatyti, jog meilės ir altruizmo žvilgsniais tuli gyvūnai pralenkia patį žmogų. Tyrinėjant įvairių gyvūnų psichologiją ir biografiją buvo jau patirta ir faktais įrodyta, kad ta pati prigimtis, kuri tvarko visokių gyvulių gyvenimą, atsikartoja ir žmogaus sieloje. Profesorius Augustas Forel sako: "Simpatijos, sąžinės ir šeimynos ištikimybės žvilgsniais, tūli gyvūnai toli pralenkia žmones. Ypač tuo galėtų pasididžiuoti bezdžionės ir papūgos. Bet yra ir žemesnių gyvių, su kuriais žmonės nelabai gali doros žvilgsniu susilyginti. Paimkim, pavyzdžiui, skurzdes ir bites. Draugijinis jų gyvenimas taip stebėtinai išvystytas, jų šeimynos taip stipriai organizuotos, kad visuomenės pareigos pajautimas, visai išstūmė asmeninės simpatijos pajautimą. Kaip skruzdė, taip ir bitė, myli savo draugus tiktai kaipo organizaciją; jos aukoja save tiktai už visą draugiją, bet ne už atskirą jos narį. Pas šituos vabzdžius yra priimtas principas vienas už visus, bet ne visi už vieną. Pas bites simpatijos laipsnis tam ar kitam nariui, bei avilio luomui visuomet atatinka tam laipsniui, kuris parodo, kiek tas narys ar luomas yra naudingas visam aviliui. Bitės darbininkės del motinos visuomet sutinka badauti ir mirti, tuo tarpu gi tranus, kurie rudenį pasidaro aviliui nenaudingi, jos pačios žudo be pasigailėjimo."

Pas žmogų daugiau yra išvystytas šeimyniškas tų pajautimų pobūdis. Jo meilė yra kur kas siauresnė; ji paprastai baigiasi tose ribose, kur baigiasi jo lytiškas gyvenimas.

Todel jo pasišventimas platesnei organizacijai, visuomenei, tautai ir valstybei nepalyginamai silpnesnis ir jis yra ne tiek prigimtas, kiek įskiepytas auklėjimu bei įpratimu. Už vis menkiausiai pas žmogų yra išsivystęs žmoniškumo pajautimas, t. y. toks pajautimas, per kurį žmogus galėtų matyti kiekviename žmoguje savo brolį. Bet kitoks žmogus ir negalėjo būti, kuomet atsimename, kad jis gyvena tūkstančius, o gal ir milijonus metų suskaldytas į viokias tautas ir religijas, kurios amžinai tarp savęs kariauja. Nepaliaujamas kerštas ir žudymas vienas kito, senovėje ir dabar, negalėjo juk neatsiliepia į žmogaus psichologiją. Kurstomos savo valdonų ir kunigų, tautos ne tiktai žudė ir vergė viena kitą, bet draskė, kankino ir ėdė. Ar galima tuomet stebėtis, kad žmogus žmogui yra vilkas.

Aukščiausioji Meilės Rūšis

Lyties meilė — tai aukščiausioji meilės rūšis. Tai yra meilė, kuri traukia vyrą prie moteries ir moterį prie vyro, jei tik tas traukimas nėra paprastas draugiškumas, bet pagrįstas lyties pajautimais. Tikroji meilė visuomet gimsta iš lyties pajautimo. Vyras įsimyli į moteriškės išvaizdą, veidą, krutinę, balsą ir t.t. Tiesa, lytiškų geidulių žmogus gali turėti be jokios meilės ir antraip: gali būti meilė be lytiškų geidulių. Bet tai bus jau visai kitokia meilės rūšis. Tai bus daugiau draugiškumas, negu meilė. Vyras gali draugauti su moteriške nuo pat mažens, jie gali vienas kitam labai simpatizuoti ir gerbti vienas kitą, bet tikroji meilė tarp judviejų pražydės tik tuomet, kai lytiškas patraukimas atsiras. Ir jeigu tokia pora apsiveda, tai ji visuomet

(Nukelta ant 6 puslp.)

Išgelbėti Courageous laivo jūrininkai kalbasi su juos išgelbėjusio laivo jūrininkais. Iš 1,260 Courageous jūrininkų išgelbėti tik 681. Laivą nuskandino nazių submarinas.

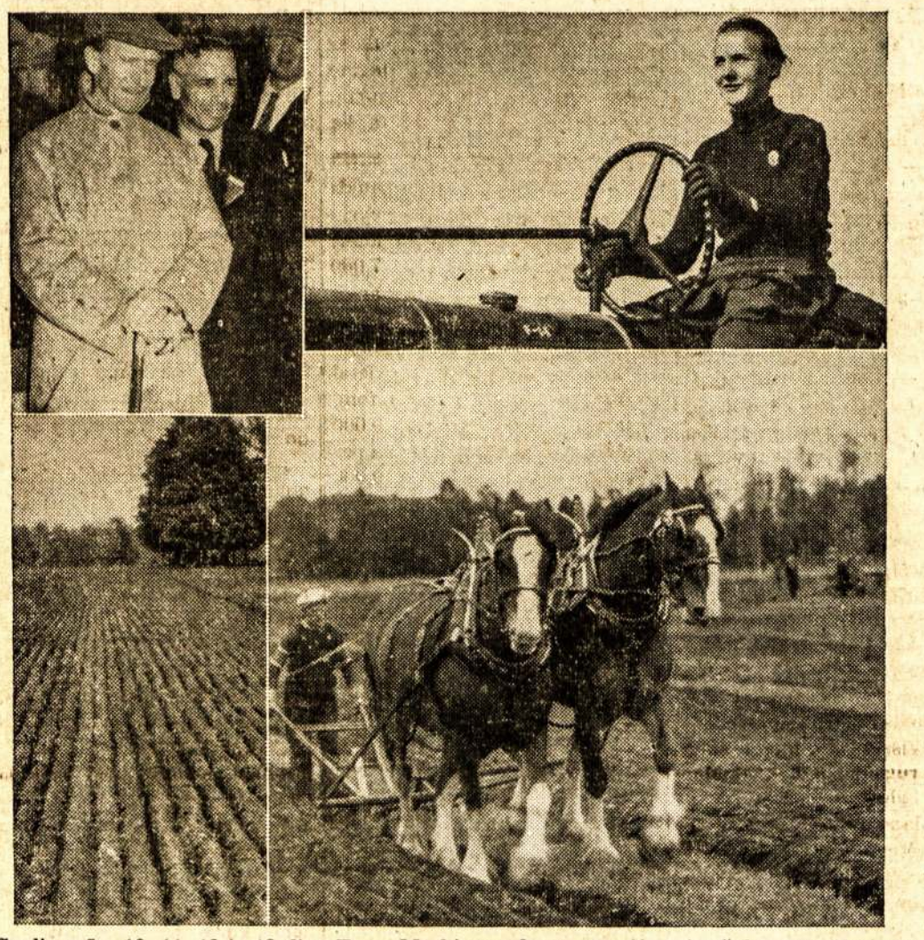

Spalių mėn. 10, 11, 12 ir 13 dienomis Brockvillej, Ont., įvyks International Plowing Match and Farm Machinery demonstracija. Ekspertai artojai iš visos Kanados ir Suvienytų Valstijų rungsis už dovanas. Manoma, kad dalyvaus apie 150,000 žmonių. Paveiksle matote scenas iš tokios demonstracijos pereitais metais.

ISPANIJOS RESPUBLIKOS FRONTUOSE

Lietuvių Savanorių Atsiminimai

1936—1939

Į ANAPUS PIRENĖJŲ . . .

Rašo **A. K.**

(Tęsinys)

atspėti, kad jie dabar pasinaudotų bile proga mudviejų atsikratyti. Mėginam su jais pasikalbėti, norėtųsi sužinoti ką nors kas liečia mūsų saugojimą, bet nemokant francūziškai nepavyksta.

— Šitaip nieko nebus, neišeisim, Emilian, — sakau savo draugui. — Aš bandysiu dar vieną būdą, o tu man padėk. Turime išsprukti bent vienas, o paskui su pagalba iš lauko vaduoti antrą, — dėstau savo mintis.

Kalbėdamiesi mudu tyčiomis pasukam arti prie sargų, kad jie geriau matytų: einant nusirišu kaklaraištį, atsisegu marškinių apikaklę ir ranka reikšmingai numoju į miestą. Duodu suprasti, kad išeiti į krantą nebeturiu vilties ir kad tatai jau man visai čiainesvarbu. Aiškindamas draugui savo planą rankų gestais vadinu jį į kajutę ir palengva, šnekučiuodamiesi mudu nueinam.

Nudavimas pavyko. Vienas sargų tuoj kažkur nuėjo. Antras iš tolo atsekė mus link kajutės, į antrą laivo galą.

Tik įžengus koridoriun, paspaudžiu Emilianui ranką ir laivo viduj šaunu atgal. Emilianas pasilieka pasirodyti sekliui, kad būk tai rengiamės gulti. Įsmunku į prausyklą, vėl užsirišu kaklaraištį, susitvarkau prieš veidrodį visą išvaizdą ir iš antros pusės užkopiu į 1-mą klasę.

Čia viena ponų šeimyna — du vyrai ir keturios moterys — linksmai čiauškėdamos francūziškai, iš puošnaus saliono eina linkui trepų, vedančių žemyn prie tiltelio. Iš pirmo žvilgsnio matytis, kad tai bus trys dukterys, žentas ir seniai tėvai.

— Dabar, ar niekuomet . . . — pamanau sau ir seku juos iš paskos, laikydamasis kiek atokiau, kad neatkreipti jų dėmesį į save. Taip staiga prie jų atsiradus, jei vienas žingsnis per arti, jau gali tave įtarti mažiausiai kišenvagiu. O tai būtų nelabai malonus dalikas, jeigu jie imtų į mane žvilgčioti ir priėję prie tiltelio duotų suprasti ten stovinčiai policijai, kad aš ne jų šeimos narys.

Trepai iš 1-mos ir 2-ros klasės, veik stačiai veda prie tiltelio. Stovį iš abiejų pusių tiltelio du policininkai iš anksto mato trepais nusileidžiančius ponus ir padaro jiems laisvą taką per žmones, kurių visuomet prie tiltelio būna.

Maloniai pasveikindami policininkai praleidžia ponus per savo tarpą. Pirmieji po ranka vedasi abu seniai. Paskui juos susikabinus eina antroji pora. Paskutinės taipgi po ranka, vedasi abi jounos dukterys. Kaip paprastai 1-mos klasės keleivių einančių tik pasivaikščioti po miestą, dokumentų netikrina. Atsakę į policininkų pasveikinimą, visas būrelis ima atsargiai leistis tilteliu žemyn. Aš dabar slenku visai arti užpakalyje jaunų ponaičių porų. Stengiuosi nuduoti esąs jų broliu — jei norit — bile kurios kavalierium. Papsėdamas storo cigaro galą, kaip ir anie du ponai, išdidžiai kilsteliu skrybelę policininkams ir ramiai pro juos praslenku, būk tai padengdamas iš retagvardijos garbingos asmenybės nuo kokio netikėto pavojaus.

Nevisai tikėdamas pasisekimu laukiu, ar tik susivokęs policininkas negriebs mane už kalnieriaus. Ypač, kai aplink žiopsančių tarpe pasigirdo juokas. Ne nekryptelėjęs galvos, tarytum per pakaušį mačiau, kaip būrelis 3-čios klasės keleivių, kurie gerai mane pažino, ėmė kikenti matydami kaip aš prisimetęs prie tos ponų šeimos laimingai važiuoju laukan. Bet juokas truko trumpą momentą. Jie tuoj užsičiaupė, nes suprato, jog taip gali mane išduoti.

Apačioj, prie galo tiltelio, stovi dar vienas policininkas. Bet šitas jau nepavojingas. Jis mane sulaikytų tik tada, jeigu pirmieji du iš viršaus jam palieptų. Šitaip jis nieko netikrina ir niekam nekliudo išeiti. Kilsteriu skrybelę ir jam ir statau tvirtai koją ant žemės.

Dar vis neužsitikėdamas pilnai pasisekimu, kelioliką metrų seku da ponų šeimos užpakalyje. Pagaliau, išdrįstu pasižiūrėti į laivo dėnį. Ten nieko ypatingo — policininkai ramiai eina savo pareigas, o buvę mano bendrakeleiviai per okeaną, dabar pasirėmę ant turėklių žiūri, kaip aš laimingai išsprustu į miestą.

Daugiau poniškos šeimynos protekcija man jau nebereikalinga ir aš ją apleidau sparčiai žengdamas prie didelių durų, kuriose pranykdavo visi iš laivo išlipę keleiviai. Žinoma, atsidėkojant tiems ponams reiktų pasakyti "merci," bet . . . juk jie vistiek nesuprastų už ką . . .

Prie didžiųjų durų, kurios veda į erdvią salę, dar kartą stabteliu ir pažvelgiu į laivą. Mintys nuslenka prie likusio ten draugo. "Ką jis dabar veikia?" Žinau, kad jis irgi bandys dar bėgti. Ir koks supuolimas! Štai dabar paskutiniu momentu, be vargo įžiūriu elektros lempom apšviestą jo stambią figūrą, pasirodžiusią per tas duris iš 1-mos klasės. Jis greit leidžiasi trepais žemyn ir drąsiai eina prie tiltelio. Reiškia, jis pats vienas vaidins "poną" iš 1-mos klasės, mėgins prigauti policininkus. Bet iš kart matau, kad jam nepavyksta. Aplėpusiais bryliais jo skrybelė, tur būt buvo svarbiausia priežastimi, kad jį "ponu" nepripažino ir sulaikė. Jis truputį pasiginčija su policininkais ir apsisukęs, palengva laivo dėniu nužingsniuoja atgal.

— Nieko, Emiliau, aš tavim pasirūpinsiu . . . — pasakau mintyse jam ir įžengiu į muitinės salę. Nesinešant nė jokio bagažo, pereinančių žmonių čia niekas neužkliudo ir aš tuoj atsiduriu gatvėje.

Dabar reikalingas taksis su geru, viską žinančiu šoferiu. Keli taksiai čia pat stovi. Įsižiūrau į jų šoferius, spręsdamas, kuriam verta patikėti savo reikalą.

— Kad nepapult ant baltgvardiečio, — galvoju. — O tai dar ko gero gali iškrėsti kiaulystę. Girdėjau, kad Francijoj daug buvusių caro armijos karininkų verčiasi šoferiais. Iš jų daugelis nešiojasi amžiną kerštą darbininkiškam judėjimui; už tai baltgvardiečio reikia išvengti.

Nužiūrėjęs į vieną, prasčiausiai atrodantį, taksio šoferį, užkalbinu:

— Gavorite po rusku? — patikrinu jį. Nesuprato.

— Tu francez? — vėl klausiu jį.

— Oui, oui, frances . . . atsakė jis linkčiodamas galvą.

Vadinasi francūzas. Atrodo kaip tikras — šoferis proletaras. Jam ir imu aiškinti savo reikalą, kaip mokėdamas portugalų kalboj. Šoferis atydžiai paklausęs tuoj suprato ko man reikia ir paliėpė sėstis į taksį. "Sekasi," galvoju važiuodamas.

Gana ilgokai važinėjome po Bordeaux miesto siauras gatves, sustojant tai prie vieno, tai prie kito namo. Šoferis įbėgdavo vidun ir neradęs ko reikia pagalvojęs važiuodavo toliau. Jau buvo gana vėlu, apie 10 val., kaip pagaliau atvežė jis mane prie vieno didelio namo, kurio viduje, erdvioj salėj, ėjo darbininkų mitingas, Ispanijos karo klausimams spręsti. Čia suradau visa, kas buvo reikalinga, kad išvaduoti draugą ir pasiekti Ispaniją. Karštai padėkojau šoferiui, įspausdamas jam dolerį už darbą.

Ant rytojaus, vos tik spėju atsikelti, kaip su triukšmu, pūškuodamas įvirsta kambarin Emilianas, nešinąs abiejų čiamodanus. Tą pat dieną pavakaryj mudu drauge su būriu savanorių iš Bordeaux miesto, jau išvažiavom traukiniu Ispanijos link. Naujų draugų tarpe buvo keli francūzai ir kiti — Francijoj gyvenanti ispanai. Naktį pasiekiam Parpignan, iš čia į trečią dieną, uždengtais auto sunkvežimiais išvažiavom prie Pirenėjų. Visoj kelionėj turėjom prisilaikyti pakankamai atsargumo, kad nepakliūti į francūzų policijos rankas.

Per kalnus mus vedė pagyvenusio amžiaus francūzas, kalnų gyventojas, kuris gerai žinojo lengvai pereinamas kalno vietas, slaptus kontrabandininkų takelius. Sunkiai, sunkiai dasiirėm į kalnų viršūnes, kurios jau rodėsi žmogaus jėgomis nepasiekiamos. Ir tik tasai tikslas, del kurio vykome Ispanijon, mums pridavė naujų jėgų kopti aukštyn ir aukštyn, paskui neapilstantį senį — vadovą.

Pagaliau pasiekiame sieną ir neužilgo pradėjom leistis žemyn. Saulei leidžiantis mes buvom pačiose Pirenėjų viršūkalnėse, iš kur išvydome plačias, rūke paskendusias Katalonijos apylinkes. Kalnų papėdėse matėsi miesteliai, atrodą į baltų akmenų krūveles.

Žemyn leistis, nors ir tamsoj, buvo lengviau. Kada pasiekėm pirmą miestelį, kur mus pasitiko ispanų milicija, čia išsiveržė bendras entuziazmas, nežiūrint viso nuovargio. Nedidelėj salėj, į kurią mus milicijantai nuvedė, buvom pavaišinti ispanišku vynu ir užkandom. O vėliau atsirado ir kelios dėžės alaus. Buvo pati nakties glūduma ir, suprantama, tas truputį varžė mūsų laisvę dainuoti. Bet tatai nesukliudė nė vienam išsireikšti savo susikaupusio džiaugsmo.

(Bus daugiau).

Lietuvoje

KAIP DABAR TVARKOMA TEKSTILĖS PRAMONĖ

Kaunas. — Pareiškime žydų spaudai, Prekybos, pram. ir amatų rūmų p-kas, inž. Kurkauskas pasakė, kad pramonės srityje be jau organizuotos tekstilės pramonininkų sekcijos kol kas naujų sekcijų neorganizuojama. Buvo kilusi mintis organizuoti mūsų šilko dirbinių pramonę, tačiau kadangi krašte iš viso tėra 2 didesnės šilko dirbinių dirbtuvės, todel šis klausimas nekeliamas.

Tekstilės pramonės reorganizacija iš viso pravesta tokia prasme, kad ateityje tam tikri fabrikai gamins tik vilnonius audinius, o kiti — tik medvilnės ar lininius audinius. Vilnonius audinius, kaip jau numatyta, tegamins "Drobės" ir "Nemuno" akc. b-vių fabrikai. Tam reikalui abu minėti fabrikai bus tinkamai praplėsti, kad pajėgtų savo gamyba padengti krašto suvartojimą.

Klausimas leisti statyti naujų tekstilės fabrikų ir teigiamu atveju kokiuose miestuose, tebetiriamas naujai įsteigtame Pramonės departamente.

Rašytojo J. Biliūno Kapas Bus Įtaisytas Piliakalnyje

Anykščiai. — Rašytojo. J. Biliūno palaikų pergabenimu ir kapo įruošimu sparčiai darbuojasi anykštėnai. Čia šiomis dienomis buvo iš Kauno atvykusi Komisija, kuri tvarko visus reikalus ir apžiūrėjo Anykščių piliakalnį aptarimui techniškų reikalų. Inž. Varnas teikia nurodymus piliakalniui sutvarkyti bei kapus paruošti. Darbas pradėtas. Dalį darbų anykštėnai vykdo talkos būdu, rodydami gilaus supratimo ir atjautimo.

Tą pačią dieną valsčiaus savivaldybės patalpoje buvo susirinkusi grupė anykštėnų, kurie nutarė sudaryti specialų komitetą, kuris rūpinsis Biliūno palaikų sutikimu, iškilmių organizavimu Anykščiuose, laidotuvėmis ir kitkuo.

Daug rūpesčio ir atsidėjimo šiems darbams rodo be rašytojo Vienuolio, dar viršaitis Gogelis, progim. direkt. Glodas, notaras Maželis, girininkas ir kiti.

Anykščių nuotaika pakilus. Jie rūpestingai atlieka visus darbus negailėdami laiko ir triūso, kad tik viskas būtų laiku ir tvarkingai atlikta. Anykštėnai įsitikinę, kad pagaliau pavyks susilaukti to mylimo rašytojo, kuris niekad gyvas būdamas nepamiršo Anykščių.

VILKAVIŠKIO APYLINKĖJ GAISRŲ NELAIMĖS

Vilkaviškis. — Čyčkų kaime užsidegė daržininko Janulaičio trobesiai. Buvo iškviesti Vilkaviškio ugniagesiai. Janulaičio visos trobos supleškėjo, o kartu su jom ir visas jose buvęs turtas. Plentu važiavęs vienas šaulys, pamatęs liepsnojantį stogą užsimetęs ant galvos šlapią maišą, išnešė Janulaičių poros šimtų litų santaupas.

Kitą dieną vėlai vakare užsidegė Didvyžių dvaro kluonas. Gaisras kilo iš esančio šalia kluono šiaudų kūgio. Didvyžių dvaras priklauso Vilkaviškio apskr. savivaldybei, kuri dvare laiko senelių prieglaudą. Vos pasirodžius ugniai, buvo bandyta iškviesti ugniagesius. Didvyžiuose tėra tik II eil. pašto agentūra telefonas veikia iki 20 val., todel telefonu greit pasinaudoti nebuvo galima. Teko bėgt ieškoti agentūros telefonisto, ir tik už valandos laiko pavyko susiskambinti su Vilkaviškio ugniagesiais. Ugniagesiai į gaisravietę nuvyko per kelias minutes, bet išgelbėti liepsnojančio kluono jau nebuvo įmanoma. Kluonas su javais ir pašarais sudegė. Nuostolių padaryta apie 60,000 Lt.

PAAIŠKĖJO, KAD LIETUVOJ ARKLIUS VAGIA ČIGONAI

Vilkaviškis. — Kaip nuo seniau, taip ir dabar vasaros laiku iš ganyklų vagys pavagia daug ūkininkų arklių. Per trejetą pastarųjų metų laikotarpį įvairiose vietose pavogta buvo viršs šimto arklių. Vagių būta labai gudrių, bet policijai pavyko išaiškinti, kad tuos arklius vagia čigonai.

Už arklių vagystes areštavo 18 čigonų, jų tarpe tris moteris. Pavogtus Suvalkijoj arklius jie gabendavo į Žemaitiją ir ten parduodavo, o pavogtus Žemaitijoj gabendavo į Suvalkiją. Vagystėmis užsiėmė dvi čigonų giminės ir jie buvo pavogę 68 arklius. Dabar jie visi areštuoti ir laukia teismo.

IR LIETUVOJE PABRANGO BENZINAS

Kaunas. — Šiomis dienomis Lietuvoje buvo nustatyta nauja kaina benzinui. Parduodant benziną iš automatų arba mažmenų prekyboje nustatyta, kad už litrą neturi būti imama daugiau, kaip 75 centai. Ligi šiol benzino vienas litras kainuodavo 70 centų. Kainų tvarkytojo įsakymas del naujos benzino kainos paskelbtas "Vyriausybės Žiniose."

Šiek Tiek Pasidarbuota Neturtingų Vaikų Auklėjimu

Kaunas. — Lietuvos miestuose ir miesteliuose yra labai daug vaikų augančių visai be jokios priežiūros. Neturtingųjų vaikai dažnai belakstydami po miestą iš skurdo pradeda vagiliauti maistą ir taip paskui įsipratina išdykauti, kad susidėję į būrius pradeda net vagiliauti, landžioti į kino, mokintis rūkyti ir net prieina prie nusikaltimų.

Kad tiems jauniesiems palaidūnams sutvarkyti, o dažnai ir skurstantiems pagelbėti steigiami vaikų darželiai, vaikų skaityklos. Tuo rūpinasi "Lietuvos vaiko" draugija. Šią vasarą draugija daugelyje vietų buvo įrengusi vaikams atostogauti kolonijas. Tokios kolonijos buvo įsteigtos Rumšiškės pradžios mokykloje, Svilunėlėse, Skaruliuose, Ąžuolų Rūdoje ir kituose vietose. Ten per šią vasarą vasarojo keli šimtai vaikų.

Toks draugijos veikimas susilaukė iš visų pagyrimo ir paramos. Nors tai nebuvo pilnai patenkinti visi Lietuvos vaikų reikalai, vienok žingsnis padarytas gera kryptimi ir reikia tikėtis, kad tuo keliu bus žengiama sparčiau pirmyn.

Lig šiol draugija susilaukdavo šiek tiek piniginės paramos iš Kauno miesto savivaldybės, vilaus reikalų ministerijos, o kitą dalį surinkdavo aukomis iš žmonių. Reikėtų, kad tam kilniam darbui ateityje būtų skiriama daugiau paramos.

POLICININKAS PASISAVINO TRIS TŪKSTANČIUS LITŲ

Šakiai. — Buvęs Šakių policininkas už pasisavinimą surinktų iš ūkininkų pinigų viso 3,000 litų sumoje, dabar buvo teisiamas ir nubaustas trim metams sunkiųjų darbų kalėjimo. Jo apeliacinį skundą svarstė Rūmai ir bausmę per pus sumažino.

KAUNO MIESTAS TVARKYS MIESTO SODYBAS

Kaunas. — Kauno miesto savivaldybė kreipėsi į Žemės tvarkymo departamentą, prašydama sutvarkyti miesto sodybas. Aktualiausiu laikomas Panerio rajonas nuo Lukšio iki universiteto klinikų.

Kauno miesto savivaldybei siūloma iš anksto pasirūpinti kreditais žemių tvarkymo reikalams. Kai kurių sodybų savininkai neturtingi, tai norima, kad savivaldybė apsiimtų dalį išlaidų apmokėti.

Dabar miesto žemėms tvarkyti trūksta matininkų, tai žemės tvarkymo departamentas numato miesto žemių tvarkymą pradėti žiemą, kai matininkai iš provincijos sugrįžta į miestą, o kadangi čia nereikės tartis del žemės rūšies tai matavimo darbus bus galima atlikti ir žiemą.

SUKTYBĖS BIRŠTONO VALSČIAUS RAŠTINĖJ

Birštonas. — Birštono valsčiaus raštinėj darė reviziją ir surado nekurių suktybių ir kitų neleistinų dalykų. Už tai valsčiaus viršaitis J. Marčiukaitis ir sekretorius P. Žukauskas atleisti iš pareigų, o jų vieton išrinkti nauji. Viršaičiu liko išrinktas A. Bunevičius.

Šiais Metais Numatoma Sutvarkyti 140,000 Ha. Žemės

Kaunas. — Pagal Žemės tvarkymo dep-to sudarytą šių metų žemės tvarkymo planą, šiemet buvo numatyta sutvarkyti 140 tūkst. ha žemės. Nors darbams vykdyti oras labai palankus, bet užsimoti darbai nebūsią atlikti. Pirmiausia, šiemet taupumo sumetimais panaikintos matininkams už atliktus viršnorminius darbus premijos, kurios mokėtos nuo 1924 metų, antra, ūkininkai tapo atsargesni ir su jais tenka ilgiau tartis nustatant kolonijų ribas. Be to, įvykdyti priimtąjį planą kliudo ir padažnėję gaisrai, nes kai sudega trobesiai, tai reik be eilės sodybą pertvarkyti. Pagaliau šiemet sudegė Užvenčio, Miroslavo, Šilalės, Kulių, Veviržėnų, Židikų ir Gargždų miesteliai, kurių žemės taip pat be eilės tenka tvarkyti ir atitraukti matininkus nuo pradėtų darbų.

ŠIAULIUOSE ĮTAISYTAS MODERNIŠKAS ŠULINYS

Šiauliai. — Vasaros karščiuose miesto gatvėms laistyti būdavo miesto savivaldybei priseina padaryti daug išlaidų, nes vandenį tekdavo vežti iš tvenkinio, kuris yra už miesto. Taipgi gaisro atsitikime dažnai pritrūkdavo vandens, nes tvenkinys toli ir reikia į miestą vandenį vežti prieš kalną.

Dabar miesto savivaldybė netoli savo bustinės surado vandeningą šulinį, įtaisė kieme medinius bakus, į kurios elektros pagalba pripunmpuoja vandenį iš šulinio. Toks šulinys čia skaitomas naujenybe ir visi juo patenkinti: miesto savivaldybei daug pigiau atseina, o gyventojai nebetaip bijo gaisro.

ŠLĖPĖ VALIUTĄ — GAVO PABAUDĄ, RADO JĄ — PRAGĖRĖ

Kaunas. — Tinkoriai remontuodami Kulautuvos kurorte S. Gudinsko vilą sienoje rado labai daug prikištų auksinių bei sidabrinių rusų rublių, angliškų sterlingų ir dolerių. Rastus pinigus tinkoriai pasidalino ir grįžę į Kauną pradėjo juos lengvai leisti ir girtuokliauti. Jų toks lengvas pinigų švaistymas atkreipė slaptosios policijos dėmesį ir jie buvo pakviesti tardymui, kad pasisakytų iš kur jie tiek pinigų gavo. Tardomi jie prisipažino ir pasakė, kaip buvo.

Tada policija tuojau patraukė atsakomybėn Gudauską ir teismas jį už slėpimą svetimos valiutos nubaudė 10,000 litų pabaudos arba 6 mėn. kalėjimo.

SAUSRA BAUGINA ŪKININKUS

Kaišedorys. — Artinasi rugių sėjos laikas, gi laukai taip išdžiūvę, kad visai neįdirbami, nes jau senai baisios kaitros svilina, o lietaus nė lašo. Tokios sausros gąsdina ūkininkus ir baimę jų tarpe kelia. Gyvuliai kankinasi, žolė neauga, o esama apdengta žemių bei dulkių. Jeigu taip tęsis ilgesnį laiką, tai sekančiais metais būsime be duonos, sako ūkininkai.

Iš tiesų, šioje apylinkėje lietaus visai nėra, nors kitose Lietuvos vietose jo esama per daug.

ŠAULIŲ ORKESTRAS LYDĖJO LAISVAMANĘ Į KAPUS

S. Kalvarija. — Nesenai čia mirė viena, vargingo amatininko žmona, trijų vaikų motina, Z. Stankevičienė. Velionė buvo tvirto nusistatymo laisvamanė. Ji mirdama paliko testamentą prašantį ją palaidoti be tikybinių apeigų. Nors ji buvo neturtinga, bet į jos laidotuves susirinko tūkstantinė minia žmonių. Laidotuvių eiseną į kapus lydėjo šaulių orkestras. Kapinėse pasakyta atatinkamos atsisveikinimo kalbos.

Drauge, ar jau atsinaujinai pasibaigusią prenumeratą?

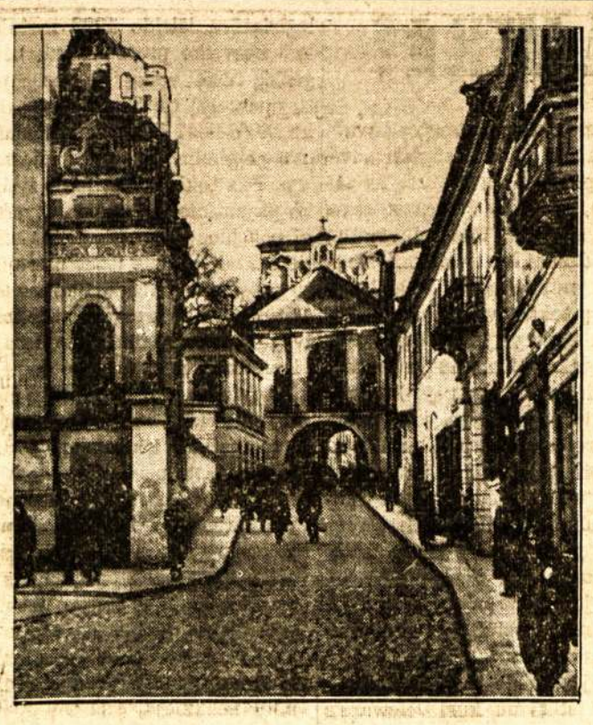

Aušros vartai Vilniuje.

Per Baltai Žydinčią Dzūkiją

Varėnos miestelis su savo apylinkėmis — vienas skurdžiausių mūsų krašte, bet vis delto, jis turi gražią ir sveiką gamtą: ežerus, miškus ir baltuojančius smėlynus. Tie malonumai vilioja kiekvieną sotų pasigėrėti jais bent trumpą laiką. Ypač gražios Varėnos apylinkės grikių žydėjimo metu — liepos ir rugpiūčio mėn., nes tais mėnesiais Dzūkijos laukai ne tik apsikaišo baltai, bet ir žiedų kvapas visur juntamas. Dzūkija žydi ir kvepia.

Su vienu atostogaujančiu tarnautoju nuvykstam į smiltynėj dunkstantį Bobriškio kaimą, kuriame poligono laikais stovėdavo kariuomenė, Užsukam į artimiausią ūkį. Šeimininkė pamačiusi šoka tvarkytis, griebusi mazgotę, veją į lauką muses. Juodą musių debesį priginus prie lango, visu smarkumu trenkia, kad lango stiklas išbyra. Užraudus, sumyšta. O šeimininkas pastebėjęs, ėmė jai išmėtinėti. Įžengiam į pirkelę, kaip į avilį. Dzūkai stovi apstulbę. Pasiprašom nakvynės. Mielai sutinka, bet vis delto iš anksto perspėja:

— Ponaičiai užkūsc tai neturim ko, ba šešios dzidziūlės asabos šeimynos, o karvutė viena. Mėsos neturim. Bekonų kiek nupenėjom pardavėm ant reikalų. Turime tris mergaites, tai pasistraic nori. Uždirbc nėra kur.

Toliau paaiškėjo, kad jie neturi duonos ir net muilo nusiprausti. Dukterys, laikydamos mus kavalieriais, grįžę su piautuvais rugius piovę, nudūlino kamarėlėn ir iš ten grįžo šventadieniais sijonais ir ružavais žandais ir lūpomis, bet tėvas neduoda pasvietėti, veda šeimyną į laukus parnešti pėdų ir prikulti duonos.

— Turiu valaką žemės. Supioviau vienuoliką kapų rugių,— užraudęs pasakoja dzūkas, — tai pamėgink pragyvenc. Skurstams ir gatava. Prieš vainas mes gyvenom, ot jei būtum pataikę į svečius tada ir kvortą ant stalo išmestau. Kas vasarą apie Varėną stovėdavo apie 50,000 vaisko, tai Varėnos, Daugų, Valkininko ir net tolimesni valsčiai mažai žemės žiūrėjo, ba buvo uždarbių, tai vežam šakas į poligoną barakams statyti. Kai manevruoja renkam gilzes, ir kitokių uždarbių pilna. Uždirbdavom po 3 — 5 rublius per dieną. Nuėjai į Varėną, rinkos užverstos duona, cukrum, miltais, batais, šinieliais. Perki visai zabescia, o jau vaikai gyveno, kaip rojuj, ba, žinai, ruskiai labai jautrūs žmonės. Pamatė vaikus, prisiminė savuosius, tai ima ant rankų glamonėja, o ko jiems neduoda.

Buvo lenkviau kai ir Lietuvos vaiskas čia manevravo, bet kai paligonų panaikino, gyvenc ciesiog neseka, ba kai nėra pievų ir neauga dobilai, tai grikojais ir ruginiais šiaudais ir kai dar jų scinga, su 50 dziesencinų gaspadorius negali daugiau ištrivoc dzvi karves ir vienų arkliūzų. Ciek žemės apdirbci, vis cik reikia dzviej vyriškių ir moterų. O tokiai šeimai kai mėsa cik liekarstva, visą pieną suraitojam, todel pieninės mums necinka. Kiaulių vieną kitą užscibinam, bet bėda kai prisieina parduoc. Į Alytų mums varėniškiams apie 60 km, tai važiuojam iš vakaro ir ant ryt išstovim visų dzienų. Negana to, dažnai išbrokuoja, tai tada dumi kai muilų suėdis. O gi reikalai nelaukia. Papopnioji nedėlią, kitą ir vėl veži, pasitaiko ir vėl randa brokų: tai per kūdas, tai per riebus, tai viriuotas, tai kitokis paibelis ir vėl stumi atgailos be dalios. Ot, kai jūs inteligentai, su jumis geriau skaitytis, tai darykit rodų, kad bekonų supirkimo punktą atidarytų prie Daugų kooperatyvo. Mes varėniškiai išvieno su daugiškiais padedant agronomui ir kitiems, šitų reikalų mėginom klibic, bet atsakė, kad ciek ir ciek yra išplėstas cinklas Suvalkijoj ir kitur, o tokiam biednam krašte neapsimoka. Pasakysiu labai nespravedlyva, ba suvalkiečiai turi po kelis arklius ir gerus vežimus, veža iš rozo po keletą penimių, tai galas negriebt, jei nuvežt į tolimesnę stotį. Tai ne mums silpnai vežimaiciais ir arkliūzais, ciek kelio grūscis.

Kaip žinom, tas padaryc būtų nesunku, kai tokis punktas yra Merkinėj. Vadzinas, paskelbia, kad tokių ir tokių dzienų bekonus perka. Dauguose iki 12 val., o Merkinėj po dzviliktos. Gruznovikas, Dauguose supirktais bekonais nuūžia į Merkinę, o ten suima ir sau į Kauną.

— O Jeigu jūsų žemę gerai patręštum: mėšlu, trąšomis ir lubinais, kokį derlių duotų, — pertraukiau dzūkui nebaigtą temą. Dzūkas pro nudribusius ūsus šnirptelėjo:

— Prie Varėnos yra "Bandymo stotis." — tokis dzidziulis kultūringai vedamas ūkis, — susivertė dzūkas, — tai jame visoki agronomai, instrutoriai, ko ne išmėgina. Prauda, jo toliau vis geriau šis tas pradeda augci, bet kiek jie ten trąšų, procies ir išlaikymo išlaidų įkloja, galima būtų nupirkc visų Varėnų. O lubinus mes gi sėjam, be jų ir ciek rugių nesusigraibytum. Visa laimė, kad grikuciai mus pėskelės nebrokina. Ar matot, kaip vasarojaus pletkas baltuoja — pypkės cibuku rodydamas, žydinčius grikių plotus, šypsojos dzūkas, kuriuos balkšvam smėlynų fone nelengvai akis atskyrė.

Vakarienės ieškodami, apsukom pusę kaimo. Ko ne kiekvienas paklaustas, nusiskundė, kad darbymetis, tai žuvų ar grybų nepasirūpino, o mėsos ar pieno neturi, bet vis delto pas nurodytą trijų valakų gaspadorių gavome pieno, ir kas charakteringa, kad išgėrę porą litrų, jokiu būdu užmokesčio nejsiūlinom.

— Iš pakeleivingo būtų griekas ir sarmata imc zaplotą, — atsakinėjo svetingi dzūkai.

Nakvynėn grįžom pas pirmąjį. Nuvedė į klojimą, kuriame kampe draikėsi viksvų, prišienautų iš kažkokio tolimo raisto. Išmiegoję ir ežere išsimaudę, pusryčiavom Varėnoj. Ten vieną pažįstamą pristatė varėniškę senelę.

— Kokia dabar Varėna apdulkėjus, apšepus, — pradėjo pasakoti šimtakvoldžiu placienkiniu sijonu ir šimtais raukšlių išvagotu veidu moteris. — Kaip pamenu, Varėna tep nuskurdo. Prieš penkiasdešimt metų kai dar cia nebuvo paligonų ir tai geriau gyvenom, ba visų Varėnų supo dzidziuliai tankūs miškai. Būdavo vyrai paliavojo, žuvaudavo, o už kailiukus pirkomės duoną, po miškus laikėm ožkas, tai buvome sotūs: duona, mėsa ir pienu.

— Tai kur tie miškai pasidėjo? — neiškenčiau nepaklausęs.

— Kai rengė paligonus iškirto ir skynimuose įrengė barakus, pastatė sandėlius: parako, šautuvų, rūbų, visokių valgių ir vieną kitą kazarmę, ba ir žiemą rata maskolių likdavo pilnavoc. Ale tų miškų neškada, ba prie maskolių gyvenom kai meškos ausy. Tas kazarmes ir sandėlius dar neseniai sugriovė.

— Lenkų pusėn ar nueinat? — vėl paklausiau.

— Nueinam, ba toj pusėj turime laukus. Tenai tep skursta, kaip ir cia. Po pereitų metų Lietuvos su Lenkija padarytos zgodos, mums škadų kad pridarė, tai pridarė. Anoj pusėj turime apie 400 dziesencinų miško, lenkai jį iškirto ir išvežiojo. Cik šiemet įsileido savininkus apskaičiuoti kelmus ir apkainuoti, bet kur ten tokiose mariose suvesti tolką ir kai legijonai liepia skubinti. Tai rengiamės duoti į

(Nukelta ant 6 puslp.)

Prieš 40 metų Palangoje įvykusio pirmojo lietuviško spektaklio "Amerika Pirtyje" vaidintojai. 1899 m. rugpiūčio 8 d. Birutės tėviškėje Palangoje švysterėjo pirmasis aušros spindulys. Tą dieną pajūryje, grafo Tiškevičiaus daržinėje, įvyko pirmasis lietuviškas spektaklis — buvo suvaidinta Juozo Vilkutaičio-Keturakio komedija "Amerika Pirtyje." Šio pirmojo spektaklio sumanytojais ir parengėjais buvo ano laiko lietuvybės veikėjai, daktarai: Jaškevičaitė, Juškytė, Mongirdas, Janulaitis, Povilas Višinskis, Kuizinas, Empacheris ir Gabalis. Buvo tai anų laikų studentai ir gimnazistai, jaunuoliai, didžiau užsidegę pavergtosios tėvynės meile. Šiais metais rugpiūčio 8 dieną suėjo lygiai keturios dešimtys metų nuo to pirmojo lietuviško spektaklio. Tai yra ir lietuviškojo teatro pradžia. Šiemet taip pat sukako 70 metų amžiaus to veikalo autoriui Juozui Vilkutaičiui-Keturakiui. Autorius dabar gyvena Prienuose, Marijampolės apsk.

Del Žmonos Agresingumo Dovanojo Bausmę

Agresija liko labiau nebepakenčiama visur. Dabar ir teismas nebebaudžia vyro, jei jis nusižengia užpykintas žmonos agresingumo.

Tūlas Wallcousins iš Clifton, Ont., važiuodamas automobiliu įvažiavo į medį ir už tai buvo patrauktas atsakomybėn už nesaugų važiavimą. Teisme jis davė paaiškinimą, jis sako: "Aš dirbau per visą dieną ir buvau nuvargęs. Važiuojant su žmona namo, susiginčijom ir susibarėm. Kada mano žmona man sudavė per galvą, aš tiek perpykau, kad nebegalėjau iš pykčio susilaikyti ir automobilių pasukau į medį."

Teisėjas išklausęs tokio pasiteisinimo, pripažino jį nekaltu ir be bausmės paleido namo.

Kaip Kas iš Montrealo

Miesto Taryba Pasisakė Už Pakėlimą Pašalpų Bedarbiams

Prasidėjus antram Europos karui smarkiai pradėjo kilti kainos ant visokių gyvenimui reikalingų produktų, ypatingai žymiai pabrango maistas. Tas iššaukė darbo žmonių reikalavimus papakelti algas ir pašalpas bedarbiams.

Montrealo progresyvių moterų taryba iškėlė reikalavimą, kad būtų pakelta 25 nuošimčiais dabar gaunamos bedarbių pašalpos. Tas reikalavimas atsidūrė Montrealo miesto taryboje. Rugsėjo 21 d. miesto taryba pravedė tarimą ir pasiuntė rezoliucijas provincialei valdžiai Kvebekan ir federalei Ottwon, kad jos suteiktų ekonominės paramos del pakėlimo pašalpų bedarbiams. Ką Kvebeko ir Ottawos valdžios į tai atsakys, tenka palaukti, bet vienas turi būtų aišku, kad tas daug prigulės nuo darbo žmonių reikalavimų, nuo mūsų organizuotumo.

Organizuoti unijose darbininkai irgi nesnaudžia. Jie stato reikalavimus bosams, kad būtų pakeltos algos, nes viskas brangsta, todel ir algos turi kilti.

Valdžia Uždarė Vokiečių-Nazių Įstaigas ir Jų Dokumentus Sukonfiskavo

Rugsėjo 21 d. didlapiai paskelbė, kad Kanados valdžios įsakymu baigė uždarinėti Montreale visas vokiečių-nazių įstaigas ir įmones sukonfiskuojant jų dokumentus. Sukonfiskuoti dokumentai perduoti Kanados Karališkai Policijai (R.C.M.P.). Ji ieškosianti juose ar nesiranda kokios nors medžiagos, kuri padėtų atidengti nazių šnipų veikimą Kanadoje.

Kvebeko provincijos valdžia uoliai darbavosi nazių naudai — uždarinėjo antifašistines įstaigas, bet dabar gavo įsakymą iš federalės valdžios apsidirbti ir su fašistiniais draugais.

Kariuomenės Lavinimo Rajonai Ant Stogų

Paskutiniu laiku beveik visi valdiškos žemės plotai Montrealo mieste yra paversti kariuomenės lavinimo rajonais. Bet kaip atrodo, tai tokių rajonų kariuomenės lavinimui neužtenka, prisieina naudoti didesnių pastatų stogai. Aną dieną netikėtai pamačiau, kad ant vieno didžiausio Montrealo garažiaus lavinami kariško užsiėmimo trys būriai kareivių. Vėliau patirta, kad ten yra įsteigtas kariuomenės lavinimo rajonas ir jau kelinta savaitė ten tęsiamas naujokų lavinimas.

Labai dažnai mieste demonstruoja kariuomenės dalys, matomai agitaciniais tikslais, kad jaunuomenė stotų savanoriais į kariuomenę.

Kadangi gana didelis kiekis stoja savanoriais, tai priimtieji naujokai yra lavinami civiliuose drabužiuose. Aiškinama, kad stokuoja kariškų uniformų.

Silpnėja Darbai Del Negavimo Medžiagų

Siuvėjai skundžiasi, kad paskutiniu laiku pradėjo mažėti darbai. Bosai atleisdami darbininkus iš darbų aiškinasi, kad negauną manufaktūros — medžiagų. Kaip kurios dirbtuvės sulaikiusios darbą, nes laukią užsakymų siūti kariškus drabužius.

Kitų industrijų dirbtuvėse irgi darbai sumažėją. Sakoma, kad persitvarko karo reikmenų gamybai. Darbdaviai aiškina, kad tuojau pradėsią eiti darbai visur. Taip atrodo. Visi industrijos ratai pradės suktis del karo dievaičių naudos.

Kanados Unijų Kongresas Pasmerkė Hitlerišką Padlock Low

Rugsėjo 30 Windsoro hotelyje įvykęs Visos Kanados Darbininkų Kongreso (All-Canadien Congress if Labor) Susirinkimas priėmė rezoliuciją pasmerkiančią "Padlock Law," kaipo hitlerišką įstatymą, kurį išleido ir naudoja Kvebeko valdžia prieš šios provincijos unijas ir prieš dabartinį veikimą šioje provincijoje. Rezoliucija buvo priimta po pusvalandžio diskusijų, kuriose unijų delegatai vieningai smerkė, kaipo antidemokratinį įstatymą ir rezoliucija pasmerkė kaipo tokį ir pasisakė kovos už jo atšaukimą.

Karas ir Niekad Nepolitikavusius Daro Pilitikais

Nežiūrint valdžios grasinimų, kad nediskusuotų karo klausimais, žmonės visur ir prie kiekvienos progos diskusuoja Europoje prasidėjusį karą. Įvairios srovės įvairiai diskusuoja. Dauguma smerkia Anglijos imperialistų politiką už išauginimą ir sutvirtinimą agresoriaus Hitlerio, kuris pradėjo Europos pasaulinę skerdynę. Trockistiniai gaivalai visame kaltę mato Sovietų Sąjungos. Jų papės — Trockio pareiškimus Montrealo didlapiai pirmuose puslapiuose talpina, kuriuose jis liejo tulžį prieš Sov. Sąjungą. Yra pora ir lietuviškų gaivalų, kurie pasiėmę iš Pijušo gazietos trockistinio "mokslo" laksto šūkaudami prieš Sovietų Sąjungą, kam ji nepasidavė būti auka imperialistinių grobikų, kam ji nepaliko Ukrainos, Baltarusijos ir Vilnijos kraštų naziams pavergti. Rodos gėdytųsi taip šūkauti ir kaltinti Sovietų šalį ir jos vadų žygius, bet kur tau . . . jie Trockio ir Grigaičio "mokslo" negali atsikratyti.

Kada trockistiniai gaivalai netenka jokio pagrindo keikti Sovietų Sąjungą, tai tuomet griebiasi burnoti prieš vietinius darbininkiškų organizacijų veikėjus. Bet tie juos palygina su to nelaimingo rudžio lojimu į mėnulį, tai nors nenoromis, bet turi nutilti.

M. L. Jaunimo Choras Pradėjo Pamokas

Rugsėjo mėnesio viduryje M. L. Jaunimo Choras pradėjo savo pamokas. Pamokos vyksta kas ketvirtadienį, vakarę, posančaliečių salėje. Lankytojų turi daug, nors kaip kurie choristai-ės po atostogų lėtai įsitraukia į choro veikimą.

Šį sezoną choristai planuoja geriau pasiruošti ir savo meniškus gabumus pademonstruoti kitose artimesnėse Kanados lietuvių kolonijose.

Linkėtina geriausio pasisekimo mūsų nenuilstamiems meno mėgėjams.

L. B. K.

Kadangi vyrai pašaukti į kariuomenę, Anglijos moterims tenka užimti daug darbų. Štai būrys Anglijos moterų gaisrininkių.

Kas Naujo Pasaulyje

Trumpa Pasaulinių Įvykių Apžvalga

Kova Už Įtaką Balkanų Šalyse

Paskutiniai įvykiai Rumunijoj iškėlė viršun faktą, kad Vokietijos naziai norėjo Rumniją pakreipti savo pusėn.

Valdžia susekė, kad geležiniais sargais vadinami naziai rengėsi prie pučo, kad duoti Vokietijos armijai priežastį įsikišti į Rumunijos reikalus.

Naziams labai reikia Rumunijos aliejaus. Bet Calinescu valdžia nenorėjo to aliejaus naziams parduoti, nes naziai neturi kuo mokėti. Vienintėlis jiems kelias buvo, tai pakeisti valdžią, pastatyti prie valstybės vairo tokius žmones, kurie klausytų nazių komandos.

Kažin kaip dalykai būtų atsistoję, jei Sovietų Sąjunga nebūtų atkirtus nazių nuo Rumunijos. Veikiausiai jie savo planus būtų įvykdę. Dabar gi jie labai pralaimėjo.

Tiesa, jiems pavyko Rumunijos premjerą nužudyti, bet Rumunijos valdžia už tai nužudė jau virš poros tūkstančių geležinių sargų. Atrodo, kad dabar Rumunija, jausdama, kad naziai negalės įsikišti, nes Sovietų armija laiko juos atkirtus, pasuks nuo Vokietijos dar labiau.

Turkija jau kalba apie sudarymą su Sovietais savitarpinės pagalbos sutarties. Rumunija jau pakeitė ambasadorių, atsiųsdama į Maskvą Sovietams prielankesnį. Jugoslavija žada pasirašyti nepuolimo sutartį. Iki šiol Jugoslavija buvo dar nepripažinus Sovietų valdžios. O Hungarija irgi atsteigia santykius su Sovietais.

—o—

Lenkai Nepasitenkinę

Kada Lenkijos ponai pamatė, kad jie atsilaikyti negalės, tuojau susikrovę savo trutus išbėgo į Rumuniją. Pranešimai sako, kad valdžia su savo auksu ir kitomis brangenybėmis pabėgo į Rumuniją 400 automobilių ir sunkvežimių. Turčiai, kunigai ir kiti ponai, savo turtus ir šeimas į Rumuniją išgabenę 10,000 automobilių ir sunkvežimių.

Jeigu kas matė tą ilgą automobilių demonstraciją, tam kilo mintis, kad tai Lenkijos ponų režimo laidotuvės.

Pabėgėlių tarpe kyląs didelis nepasitenkinimas Lenkijos valdžios žmonėmis, kurie atsisakė imti Sovietų paramą. Nepasitenkinę ir santarvininkais, nes iš jų jokios pagalbos nesulaukė.

—o—

Sovietai Paimsią Du Penktadalius Lenkijos

Vokietijos ir Sovietų Sąjungos atstovai nustatę laikiną demarkacijos liniją. Sulyg to susitarimo, po Sovietais bus du penktadaliai Lenkijos. Demarkacijos linija prasidės nuo Rytų Prusijos, palei Pissa ir Neries upes, pro Varšavą, paskui palei Vislą iki San upės kuri bus rubežiu iki Hungarijos.

Derybose dalyvauja ir Lietuvos atstovai. Bet Vilniaus klausimas būsiąs išspręstas tik tarp Sovietų ir Lietuvos, be Vokietijos. Vokiečiai nesipriešiną, kad Vilniaus kraštas būtų atiduotas Lietuvai.

Tų plotų žmonės, kur dabar Sovietų Raudonoji Armija, labai patenkinti, išskyrus, žinoma, tuos, kurie turėjo didelius dvarus ir fabrikus. Tie dvarai, kurių savininkai pabėgę, jau dalinami bežemiams ir mažažemiams.

Ukrainai, baltarusiai ir lenkai darbininkai Raudonąją Armiją sveikiną su ašarotomis akimis.

—o—

Vokietijoj Augo Anti-Hitlerinis Veikimas ir Demonstracijos

Iš Berlyno ir Cologne slaptais keliais ateiną pranešimai nurodo, kad Hitleris karą prieš Lenkiją pradėjo kaip tik tuo laiku, kada Vokietijoje veikimas prieš karą žmonių tarpe pradėjo sparčiai augti.

Rugpiūčio 17 ir 18 dienomis prieš Hitlerio provokacinį karą pasireiškęs masinis protestas Nuekoelln ir Neue Welt, Berlyno distriktuose. Ten susirinkę darbininkai atvirai pasisakė prieš ruošiamą karą ir smerkė fašizmą. "Šalin Hitleris" šūkiai vis dažniau pasigirsta žmonių miniose. "Mes nenorime karo", kalba susirinkdamos moterys, "lai karan eina Gobels," ir taip toliau.

Rugpiūčio 25 d. įvykęs darbininkų mitingas Herman aikštėje, Berlyne, kada visos šviesos buvo užgesintos bandymams prieš oro atakas, virtęs demonstracija prieš karą ir hitlerizmą.

Cologne atvirai buvo išsiveržusi demonstracija. Maži policijos būriai jos negalėjo sustabdyti, bet kol atvyko daugiau policijos demonstrantai pasiskubino išsiskirstyti.

Po to, kai buvo pasirašyta Sovietų-Vokietijos nepuolimo sutartis, komunistinis veikimas visoje Vokietijoje žymiai pagyvėjo. Ta sutartis Vokietijos žmonėms parodė, kad Sovietai nesiruošia pulti Vokietijos, ką visados kalbėdavo Hitleris, ir todel komunistams susidarė lengvesnės progos prieiti prie užagituotų žmonių. Komunistų simpatija sparčiai auganti.

Kareivių, kaip ir žmonių ūpas labai prislėgtas. Vienas kareivis išsireiškęs: "Jeigu braso kepurės žinotų, ką kalba kareiviai, tai pusė kareivių būtų areštuota." Nepasitenkinimas fašistiniu režimu auga ir Hitleris visai neturi pasisekimo besistengdamas žmones sukurstyti prieš francūzus ir anglus.

Moteris įėjus vaistinėn dairosi vaistų. Staiga jos akį patraukia vienoje vietoje sudėti vaistai ir ji, paimdama vieną buteliuką kreipiasi į vaistininką:

— Aš matau, kad tie vaistai yra geriausi, kaipo tinkami gyvuliui ir žmogui.

Vaistininkas: — Taip.

Moteris: — Tai duokit man ji. Aš manau, kad tie veistai kaip tik bus tinkami mano vyrui.

Užburtas Auksas

Aukso ieškotojų tarpe senai yra žinomi padavimai apie esančius Perų valstybėje Andų kalnų aukštumose paslėptus aukso lobius. Vietos gyventojų inkų tautelės karalius Atazuma, būk tai esąs prikasęs daugybę aukso ir jį paslėpęs. Kad niekas prie to aukso negalėtų prieiti ir jį paimti, tas lobynas esąs užkeiktas ir pavestas dvasioms saugoti. Žinoma, tai padavimas, bet jame iškyla faktas, kad kalnuose yra aukso. Tą faktą tvirtina ir inkų tautelės senovėje pravestas kelias į 5,200 metrų kalno aukštumą prie Eksamarkos kalno. Ispanas Pizzara užpuolęs inkų tautelę ir ją pagrobęs į savo rankas, norėjo tą paslėptą auksą surasti. Bet jo pastangos nuėjo veltui. Europiečiai visai negalėjo pakęsti kalnų aukštumose skysto oro sluoksnio, o inkų žmonės neišdavė paslapties, nežiūrint žiauriausių kankinimų ir žudynių. Po jo atsirado daugiau entuziastų aukso ieškotojų. Daugelis iš jų žuvo. Retai kuriam pavyko sveikam išeiti iš kalno aukštumų, nes nuo skysto oro tuojau žmogui praveždavo pro burną kraujas ir greitai miršta. Kitus nugalabijo inkai iš keršto už pirmuosius kankinimus. Kerštas kėlė naują kerštą ir aukso ieškotojų tarpe ėjo žiaurios žudynės su inkais. Bet aukso niekas nerado, o inkai atvirai kalbėjo, kad tą auksą saugoja užburtos dvasios.

Vienok keista, kad tose kalnų aukštumose galėjo dirbti inkai ir pravesti į tokį aukštį kelią. Gal būt jie geriau žinojo, kaip prisitaikyti prie skysto kalnų oro, negu mūsų laikų mokslininkai, o gal būt jų organizmas prie tokio oro buvo pripratintas. Kaip ten buvo, lieka paslaptis. Bet nežiūrint esamų sunkumų ir pavojų, entuziastai aukso ieškotojai nenuleido rankų, kol prieš metus laiko du amerikiečiai ištikrųjų surado aukso kasyklas. Jų surastoj vietoj viename tone akmenų randasi 50 gramų aukso. Paprastai kitose aukso kasyklose viename žemės tone randama visai mažos aukso dalelės, todel tų amerikiečių atradimas buvo tikrai pasekmingas. Netrukus į tą vietą suvažiavo šimtai inžinierių, pristatė moderniškas mašinas, moderniškus keltuvus ir pradėjo auksą kasti. Bet tas auksas brangiai kainavo. Darbininkai negalėjo kalno aukštumoj pakęsti skysto oro ir greitai vienas po kito mirė. Auksas buvo rastas, bet nebuvo galima jį paimti. Kompanija labai rūpinosi kas daryti, kad darbininkai galėtų skystame ore išlaikyti ir iškasti tą brangų auksą. Iš sykio jie bandė pagerinti sąlygas mažindami darbo valandas. Jie priėjo net prie to, kad darbininkas dirbdavo tik tris valandas į dieną, o gaudavo 10 dolerių į dieną, bet tas mažai gelbėdavo. Žmonės vis vien greitai susirgdavo ir mirdavo. Kad būtų galima ilgiau išsilaikyti skystame ore žmonės maitinosi žaliomis kepenimis, bet tas neilgai gelbsti. Tulą laiką jaučiasi pusėtinai, bet vėliau greitai suserga, kraujas prasimuša ir tokie darbininkai reikia greitai keltuvu leisti žemyn, kad išgelbėjus jo gyvybę. Vietos gydytojai lipdami į kalnus maitinosi vien tik koka riešutais. Išpraktikuotas ir tas bandymas, bet jis vis vien mažai gelbsti. Atrodo, kad aukštumos nenugalimos.

Nežiūrint tokio pavojaus, vis vien atsiranda vyrų, kurie ryžtasi savo gyvybę statyti pavojun del geresnio uždarbio ir todel kompanijai žmonių netrūksta. Ji daro milžiniškus pelnus.

Bet karaliaus Atazumos paslėptas auksas vis vien dar liko nesurastas. Matomai jis labai gudriai paslėptas, bet senovės žmonės sako, kad jis užburtas.

Pagalvojus kiek žmonių žūsta del to žibančio metalo, ištikrųjų tenka pasakyti, kad auksas užburtas.

L.

Ištvirkusios Meilės Romanso Liūdna Pabaiga

Utenos apskrities, Degučių valsčiaus gyventoja, Uljana Kostingovaitė, dažnai nuvykdavo Latvijon darbams. Kartą ji gavo darbą pas Aleksiejų Beliajevą ir ten pas jį bedirbdama su juo susimylėjo. Beliajevas būdamas turtingas ir dailus vyras greit pavergė jaunos Kostinovaitės širdį ir tarp jų užsimezgė meilės ryšiai. Jaunystėje meilė natūralus dalykas, todel visai nenuostabu, kad po nekurio laiko meilės romanso Kostingovaitė tapo motina ir pagimdė kūdikį. Bet aistros vedžiojamas Beliajevas, pradėjo jos nebemylėti, ji jam nusibodo ir netrukus jis susirado sau kitą mylėtinę, Mariją Kočanovaitę. Su Kočanovaite jis tuojau pradėjo meilės romansą tąja pat kryptimi. Kočanovaitė ar tai nežinodama Beliajevo charakterio ir jo praeities, ar tai to nepaisydama, pasidavė Beliajevo norams. Pradėjo su juo draugauti, skirti pasimatymus, vakarais vaikščioti po laukus ir, pagaliau, pasiduoda Beliajevo prikalbėjimams — meilės aistrai, ko pasekmėj, gimsta kūdikis.

Bet Kočanovaitė nenusileidžia Beliajevui, kaip nusileido Kostingovaitė. Ji patraukia Beliajevą teisman, ir teismas priteisia jai iš Beliajevo kūdikio išlaikymui alimentų po 15 latų į mėnesį. Beliajevas nenorėdamas alimentus mokėti su ja ir apsiveda. Kostingovaitė sugrįžusi į Latviją jau randa jos mylėtinį apsivedusį su kita. Bet ji to nepaiso ir apsigyvena jo namuose. Tarp abiejų moterų prasideda varžytinės už Beliajevą. Beliajevui vėl sukyla aistra prie pirmosios mylėtinės ir jis su ja pradeda draugauti. Bet vienok antrą kūdikį tuo tarpu susilaukia jo žmona, Kočanovaitė.

Aistra, pavydas ir kerštas veda toliau. Kostingovaitė pradeda su Beliajevu planuoti, kaip prašalinti iš kelio jo žmoną. Neilgai trukus planas liko sudarytas. Vieną vakarą Beliajevas susisodina į ratus savo žmoną ir visus tris vaikus ir veža pas savo brolį į pirtį. Vėliau parvežė visus atgal namo, sveikus ir gražiai išsiprausiusius. Tik kiek vėliau, naktį, Beliajevas atbėga pas savo kaimynus rėkdamas, kad jo žmona sugaravo ir miršta nuo garų. Subėga kaimynai. Tiesa, kambarys pilnas garų kvapo. Moteris miršta, bet visi vaikai sveiki. Netrukus atvyksta policija, daktarai ir išaiškina, kad Beliajevienė mirė ne nuo garų, kaip jos vyras sakė, bet buvo nunuodyta strichninu.

Latvijos teismas Beliajevą nubaudžia 14 metų sunkiųjų darbų kalėjimo, taip pat nubaudžia ir Kostingovaitę, bet ši pasprunka iš policijos rankų ir parbėga Lietuvon. Lietuvoj neteko jai ilgai džiaugtis laisve. Greitai ji liko areštuota ir tardoma prisipažino, kad ji užsiimdavo kokaino kontradbanda iš Latvijos Lietuvon gabendama ir kad todel jai pasisekė gauti strichninos ir sutartinai su Beliajevu nunuodyti jo žmoną. Panevėžio apygardos teismas savo išvažiuojamoj sesijoj atrado ją kalta žmogžudystėje ir nuteisė 15 metų sunkiųjų darbų kalėjiman. Kostingovaitės pastangos išsisukti nuo bausmės arba ją sumažinti nepavyko, nes jos atkviestieji liūdininkai iš Latvijos davė jai nenaudingus parodymus.

L.

Kalėjimas Be Kalinių

Skandinavijos šalyse, Švedijoje, Norvegijoje ir Danijoje mažiau įvyksta kriminalysčių bei kitokių prasikaltimų. Ten nuo senovės tebestovi dideli kalėjimai, bet juose kalinių visai mažai. Kiti netgi tušti. Oebro mieste, Švedijoje, yra apskrities kalėjimas, kuriame yra 94 kameros ir jose gali tilpti pusantro šimto kalinių. 1919-1921 metais tame kalėjime nuolatos būdavo apie 140 kalinių. Šiais metais liepos mėnesį tame kalėjime buvo likęs tik vienas kalinys, kuriam saugoti tarnavo penkiolika sargų. Be to, kalėjimas turi savo gydytoją ir kunigą. Tokio kalėjimo etato išlaikymas del vieno kalinio labai brangiai atsieina, todel nutarė tą kalinį išvežti į kito miesto kalėjimą. Taip tad ir liko Oebro kalėjimas be kalinių.

Tai savos rūšies rekordas, kurio nieku būdu nepajėgtų pralenkti amerikonai.

Mokytoja: — Vincuk, kiek yra kaulų tavo kūne?

Vincukas: — Devyni šimtai.

Mokytoja: — Tai labai daug. Daugiau negu aš turiu.

Vincukas: — Gal būt. Bet aš turiu daugiau, nes aš valgau per pusryčius žuvį.

Londono škotai nusivilkę marškinius pila į maišus smėlį. Kad darbas būtų lengvesnis, muzikantas lirlina jiems škotiškas meliodijas. Kaip pasirodo, tai muzika tinka visur.

Pranešimai

Toronto, Ont.

Fruktų Balius — Šokiai

Sūnų ir Dukterų Draugijos 1-ma kuopa su LLD 162 kuopa bendrai rengia **Fruktų balių su šokiais,** kurie atsibus ateinantį šeštadienį, rugsėjo (Sept.) 30 d., 6 Denison Ave.

Visi atvykusieji tikrai praleis laiką linksmai, nes bus visokių paįvairinimų ir juokų.

Šokiams grieš geras orkestras iki vėlumos.

Įžanga su drapanų padėjimu 20 centų.

Pradžia 8 val. vakaro.

Kviečiame visus dalyvauti.

Rengėjai

Montreal, Que.

Montrealiečiams Naujiena

Pradedant žieminį sezoną, Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinė Draugija ta proga ruošia puikų ŠOKIŲ VAKARĄ, šeštadienį, rugsėjo (September) 30 d., New Auditorium salėje, 371 Ontario St. West (Kampas Bluery ir Ontario St.).

Tad, Montrealo ir apylinkės lietuviai ir lietuvės nepraleiskite progos, dalyvaukite šokiuose. **Grieš gera muzika,** lietuviškus ir angliškus šokius. Prie to, bus alaus, kitokių gėrimų ir užkandžių. Kas neatsilankys gailėsis, kas atsilankys džiaugsis linksmais laiką praleidę.

Kviečiame visus dalyvauti.

Įžanga 25 c. su drabužių padėjimu.

Pradžia 8 val. vakaro.

Rengėjai

Per Baltai Žydinčią Dzūkiją

(Atkelta nuo 4 puslp.)

teismą cik iš akies.

— Kokia Varėna buvo senų senovėj? — dar uždaviau klausimą.

— Sako, Varėna buvo dzidziulė, jų sunaikino per švedų vainų. Vėliau, anapus Merkio buvo Paliokija, o šitoj pusėj valdė ruskiai, tai, kai vyrus rekrūtan gaudė, bėgo į Lenkijos karalystę ir ten spakainiai gyveno. Pansčiznos čėsais prasčiokų sodžiai: Babriškių, Maskuvkos, Druskūnų, Ežerėkų ir Giraitės ėjo dirbc į Varėnos ir Mitraukos dvarus. Metiežių cia praėjo ramiai, — baigė pasakojimą senutė.

Po karo varėniškiai kai paligonas buvo nenaudojamas, kur kas norėjo arė ir sėjo. Už geresnes žemes tarp savęs riejosi, tik vėliau šį klausimą išaiškino ir proporcingai žemes pasidalino, tačiau gyventojams iš vėjo pustomos žemės mažai džiaugsmo, būtų praktiškiau kai dabar mūsų krašte miškai išniokoti. Varėnos gyventojams duoti kad ir po mažą žemės kiekį skynimuose, o smėlynus apželdinti miškais, nes pušys ir lengviausiose žemėse ištakios auga.

Vasaros metu per Dzūkiją pervažiuoja daug ekskursijų. Pravažiuojantiems atrodo, kad čia gyvenimas nėra skurdus, kai graži, žavi gamta, o ir trobesiai geriau atrodo nei Žemaitijoj, nes miškuose gyvendami, darbštūs dzūkai namelius išsistatę pusėtinus, bet kai nėra kasdieninės duonos gyvenimas neįmanomas.

J. Čyžius

(Liet. Žinios)

Hon. E. M. Culliton, Saskatchewano provincijos sekretorius, išeina iš bažnyčios po šliūbo. Jis skaitomas jauniausiu Kanados ministeriu.

Kodel Grigaitis Verkia, Kad Sovietai Užėmė Ukrainą

Nuo civilio karo laikų, kada Rusijoj buvo nuversta caras ir pradėta steigti Sovietai, p. Grigaitis, Naujienų savininkas, pradėjo lieti krokodiliaus ašaras, kad ten darbininkai pradėjo imti valdžią į savo rankas ir konfiskuoti dvarponių turtus. Tada pravirko ne vien Grigaitis. Pravirko visi tie, kurie nenorėjo, kad Rusijos darbininkai pasiliuosuotų iš ponų vergijos. Bet jų troškimas neišsipildė. Rusijos liaudis laimėjo. Ji per tuos dvidešimts metų pasiryžusiai dirbo atstatydama savo kraštą, keldama pramonę, žemės ūkį ir tuo gerindama savo gyvenimą. Prieš tas jų pastangas vėl išėjo liaudies priešai su savo agitacija, su kenkimu, ardymu statomų dirbtuvių, su žudymu tų žmonių, kurie atsidėjusiai krašto statymui vadovavo. Jie puikiai suprato, kad jeigu Sovietų liaudžiai pasiseks įsteigti savo krašte socializmą, žmonių gyvenimas pagerės, tai kapitalizmui grįžti į Rusiją kelias amžinai liks užkirsta. Bet ir čia fašistinių tarnų pastangos nuėjo niekais. Sovietų liaudis vėl laimėjo. Ji pakėlė krašto pramonę, pagerino žemės ūkį ir savo gyvenimą padarė laisvą ir laimingą. Bet per tuos kūrybinius metus, Sovietų liaudis nei vienai minutei neužmiršo savo brolių ukrainiečių ir baltgudžių, esančių po Lenkijos ponų letena. Ukrainiečiai gyveną Sovietų Ukrainoj su didžiausiu širdies skausmu žiūrėjo, kaip jų broliai, pavergti Lenkijos imperialistų, turėjo valgyti su ašakomis pusiau maišytą duoną ir arti žemę mediniu plūgu, kada Sovietų ukrainiečiai traktoriais važinėja po savo derlingus laukus. Aštuoni milijonai ukrainiečių ir trys milijonai baltgudžių turėjo klausyti dvarponių ir jiems tarnauti, tuo tarpu, kada Sovietų ukrainiečiai gyveno laisvai ir kūrė savo tautinę kultūrą. Ukrainiečiai ir baltgudžiai ne tik buvo pavergti ekanominiai, bet ir tautiniai. Apie pergyventas ukrainiečių tautines priespaudas gerai žino visi. Jos buvo dargi net žiauresnės, negu prie Rusijos caro Lietuvoj.

Vien tik per pastaruosius kelis metus, už ukrainiečių tautinį veikimą buvo nuteista ir sušaudyta 190 asmenų Vakarinėj Ukrainoj ir Baltgudijoj; gi visoje Lenkijoje 270.

Kada prieš tokį žmonių šaudymą kilo protestai, tai generolas Felinoj Slowoj-Skladkowsky atsakė: "Policija yra tam, kad šaudyti, ji šaudo ir tęs šaudymą toliau."

Visos Vakarinės Ukrainos žemės 88% priklausė Lenkijos valdovams. Gi Baltgudijoj jie valdė 60%. Tai reiškia, kad 630 lenkų ponai Stanislawsky redyboje valdė pusę ten esančios žemės, o 200,000 ukrainiečių turėjo tenkintis antrąja puse ir joje gyveno ant mažučių žemės sklypelių.

Tai reiškia, kad tūkstantis Polonesijos ponų valdė du trečdaliu visos žemės, tuo tarpu, kada 70,000 baltgudžių teturėjo tik vieną trečdalį.

Ne tik žemės buvo ponų rankose. Pramonė ir kiti miesto turtai buvo valdomi ir priklausė ponams. Darbininkai turėjo tenkintis vergišku atlyginimu.

Dabar, kada Sovietai užėmė Ukrainą ir Baltgudiją, pasibaigė ponų sauvaliavimo dienos tame krašte. Sovietų ukrainiečiai ištiesė savo broliams pagalbos ranką, o šie su didžiausiu džiaugsmu ją priėmė. **Vakarinės Ukrainos užėmimas reiškia, kad to krašto gyventojams pasibaigė vergijos dienos. Jie liko laisvi ir savo darbu galės gerinti savo gyvenimą, o ne krauti tūkstančius jų išnaudotojams.**

Ukrainiečiai ir baltgudžiai liko išliuosuoti iš po tautinės ir ekonominės priespaudos. O Sovietai tų kraštų užėmimu atsistojo tokioj geografinėj padėtyj, kad vokiškas fašizmas liko bėjėgis prieš darbininkų šalį. Jam galūtinai užkirstas kelias žygiuoti į rytus, jo agresijų kelias liko atsuktas į vakarų Europos imperializmą.

Štai kodel pravirko p. Grigaitis ir kiti reakcionieriai. Jie pyksta ant Sovietų šalies, kam ji išliuosavo ukrainiečius ir baltgudžius iš po vergijos, o nepaliko jų hitlerinei priespaudai. Jie pyksta, kam Sovietai užkirto kelią į rytus. Tas kelio užkirtimas fašizmui, galūtinai sunaikino jų svajones kada nors matyti Sovietuose fašizmo rankomis daužant darbininkų valdžią. Ir to jiems labai gaila.

Sovietų liaudis laimėjo visuose savo darbuose, ji laimės ir ateityje, nežiūrint visų reakcionierių šauksmų. Tais laimėjimais džiaugiasi visas progresyvis pasaulis ir yra dėkingas Sovietų vyriausybei, kad ji taip puikiai moka tvarkyti savo krašto žmonių reikalus ir pagalbos ranką ištiesti broliams priespaudoje.

Grigaičio ir kitų darbartinis šauksmas prieš Sovietus aiškiai parodo kur ties ponai stovi ir kieno reikalus jie gina. O jie stovi reakcingo kapitalizmo gelbėjimo pusėj ir visomis jėgomis darbuojasi, kad darbo ir progresyvę liaudį išlaikyti priespaudoje ir pavergime.

Albinas

Didžiausias Pasaulyje Orlaivis

Plačiai yra žinomi Jungtinių Valstijų orlaivyno atsiekimai, bet tuos atsiekimus pralenkia Sovietų Sąjunga. Šiomis dienomis buvo išmėgintas naujas milžiniškas lėktuvas, kuris yra didžiausias pasaulyje orlaivis. Jis pavadintas SSSR — L1760. Jis yra tokios pat rūšies, kaip ir buvęs "Maksim Gorki" oro milžinas, kuris 1935 metais žuvo nelaimėje. Šis naujasis milžinas yra tik dar geresnės konstrukcijos ar labiau patobulintas. Orlaivis turi šešius motorus, 8,000 arklių jėgos. Lėktuvas vienas pats sveria 31 toną, bet su kroviniu sveria 45 tonus.

Lėktuvas gali paimti 64 keleivius ir 8 įgulos žmones. Viduje įtaisyti visi keleiviams patogumai sulig moderniškiausios mados. Viename salione gali tilpti net 14 žmonių. Kiti mažesni. Bufetai prausyklos ir keleiviams atskiros kajutės.

Geležinis Žmogus

Nesenai vienas El Reno gyventojas J. Kern demonstravo savo nepaprastą jėgą. Jis užsinėręs virvę ant visai nuogo kaklo ir kitą persijuosęs pusiau užtraukė į kalną pilną troką prikrautą alaus. Taip jis per visą valandą demonstravo savo jėgą užtraukdamas ant kalno ir kitas ūkio mašinas, kaip tai, traktorius, prikrautus vežimus ir kitką. Tokiuo Kern stiprumu visi labai susidomėjo ir viena diena jis išgarsėjo visame krašte. Nežiūrint jo stiprumo, Kern sveria tik 163 svarus. Tai tikrai "geležinis žmogus."

Greitai Atstatė Audros Išgriautas Vietas

Visoje Naujoje Anglijoje praeitais metais praėjo šturminga audra, paliesdama net šešias valstijas. Toje audroje žuvo 682 gyvybės ir sunaikinta turto 400 milijonų dolerių vertės.

Audra išvartė labai didelius miškų plotus, sugriovė daug namų ir kitų trobėsių. Bet dabar tik metai praslinko, jau viskas liko atstatyta. Miškai išvalyti, išversti medžiai supiauti ir naudojami įvairiems reikalams.

Tiems vadovavo Jungtinių Valstijų valdžia ir prie darbo buvo pastatyta tūkstančiai viešųjų darbų darbininkų.

Aldermanas Smith Tvirtai Laikosi Savo Principo

TORONTO. — Toronto miesto taryba veda smarkią ataką prieš aldermaną Stewart Smith už tai, kad jis karo išvakarėse pasakė Čemberleną kaltinančią kalbą už tai, kad nebuvo sudaryta su Sovietų Sąjunga kolektyvio apsigynimo sutarties. Del tos jo kalbos miesto ponai stengiasi jį apšaukti neištikimu Britanijai, bet į tuos kaltinimus aldermanas Smith tvirtai atsikerta ir nurodo, kad Britanijai ne jis yra neištikimas, bet tie miesto tarybos ponai, kurie jam stengiasi užčiaupti burną ir tuo sulaužyti žodžio laisvę.

Stewart Smith pareiškė, kad jis visados buvo ir lieka ištikimu Kanadai ir jos žmonėms, kad jis visados kovojo ir kovos prieš fašizmą už demokratinuis principus, ir laikydamasis Britanijos principų visados nurodys Kanados ir Anglijos valdžių netinkamus veiksmus kovoje prieš fašizmą. Jis savo pareiškime taipgi smarkiai atakuoja, kad lig šiol dar tebėra nesudrausti ties asmenys, kurie naudodamiesi karo padėtimi kelia produktams kainas ir kraunasi sau didžiausius turtus.

"Dabar, kada jau karas pra-

Trys didieji Anglijos vyrai, generolas Sir Edmund Ironside, generalinio štabo viršininkas, Sir Syril Newall, Royal Air Force viršininkas, ir admirolas Sir Dudley Pound, pirmasis jūrų lor-

Iš Kur Paeina Meilė

(Atkelta nuo 3 puslp.)

būna laiminga. Mūsų laikų šeimynose dažnai laimės nėra del to, kad žmonės jungiasi ne iš meilės, bet vien tik bizniškais išskaitliavimais. Kartais merginа eina už vyro, kuris galėtų būti jos motinai tėvas, bet ji eina, nes jis turtingas. Anot teisingos pasakos, tokia šeima tai ne šeimyna, bet prostitucija, nes vyras imdamas turtingą moterį; arba moteris turtingą vyrą, parduoda savo melę už pinigus. Kuomet žmonės tuokiasi ne iš meilės, bet kitokiais išrokavimais, tai jie ramina save ta mintimi, kad meilė atsiras vėliau. Jeigu šeimyniškas gyvenimas tokiai porai klojasi gerai, tai vienas prie kito pripranta ir gyvena; bet jeigu pasitaiko nepasisekimų, tai prasideda vaidai, neapykanta ir šeimyna griuva.

Pavydas Gyvuliškumo Pažymė

Aršiausiai ir plačiausiai išsišakojęs įprotis, kokį žmogus yra nuo žemesnių gyvūnų paveldėjęs, tai pavydas. Jis yra gyvuliškumo požymė, požymė barbarišku mo. Moteriškei galima greičiau linkėti neištikimą vyrą, negu pavyduolį. Pavydo pamatas glūdi kovoje už moteries pasiglemžimą ir jis siekia tų laikų, kuomet viskas prigulėjo nuo žiaurios jėgos ir kuomet sykį moterį pasiglemžęs vyras turėdavo ją saugoti, kad kiti jos neatimtų iš jo. Del moteries kildavo atkaklios kovos, ir iš čia pareina vyro piktumas ir nuožiūra, kuomet prie jo moteries prisiartina kitas vyras.

"Sunku net tikėti, kokių vaisių žmogaus šeimos istorijoj duodavo vyro pavydas," sako prof. Forel. Aš paminėsiu čia tas geležines juostas, spynomis parūpintas, kuriomis viduramžių riceriai, išjodami į karą, surakindavo jaunas savo žmonas, kad nuraminus savo pavydą. Archeologijos muziejuose tos juostos yra užsilikusios dar iki šiai dienai. Laukinės padermės baudžia moterį, kartais net mirtimi, ne tiktai už lytišką prasikaltimą, bet dar gi už pasikalbėjimą su svetimu vyru.

"Pavydas paverčia šeimynos gyvenimą į pragarą, — sako Forel. Pas vyrą jis kartais prieina ligi ligotumo, ligi visiško pamišimo ir dažnai baigiasi alkoholizmu." Moteries gyvenimas tuomet virsta didžiausia kankyne. Amžinas nužiūrėjimas, užsigauliojimas, žiaurumas, vaidai, grąsinimai ir muštynės kartais ligi mirties — tai tiesioginiai rezultatas to baisaus ir nuodingo pavydo. "Tuli tikrina pavydą esant prigimtu dalyku," — sako Forel. "Bet aš tvirtinu, jog prigimto pavydo visai nėra, o yra tik toks pergyvenamas paveldėjimas, arba patologinis pavydas, kuris yra niekas daugiau, kaip tik žiauraus gyvulio kvailumas." Išmintingas žmogus, jeigu jis turi pamato manyti savo žmoną esant neištikimą, privalo be jokio triukšmo ir niekam nieko nesakant persitikrinti, ar iš tiesų jo nežiūrėjimas pasirodys teisingas. Ir koks reikalas kelti škandalą? Jeigu jo nužiūrėjimas pasirodys neteisingas, tai jis pats sau susikels daugiau neapykantos iš žmonos pusės, o jeigu teisingas, tai pirmiausiai ištyrinėk pats save ar yra pamato del tokių trūkumų taip daryti? Su pavydu ir kerštu nieko nepadarysi, reikalinga rimto žmogaus būdo.

Pasigyrimas Lytiškais Žygiais

Yra pas vyrus dar vienas psichinis lytiško instinkto atspindis — tai paprotys girtis savo lytiškais "žygiais." Kai kurie vyrai skaito sau didele garbe papasakoti kiek jie yra turėję pasisekimų pas moteris. Tai taip pat paveldėtas nuo žemesnių gyvūnų atavizmas kaip ir pavydas. Ar pasisekė tokiam storžieviui laimėti kur nors, ar ne, jis vistiek giriasi laimėjęs. Ir toks pasigyrimas visuomet parodo, kad žmogus yra netašytas, nes tik išgama gali girtis tokiais drąsiais pasielgimais ir tyčiotis iš moterų, kurias jis yra panaudojęs savo geidulių patenkinimui. Įdomus tačiau dalykas, kad šitokie drąsūs ir prityrę Don-Žuanai paprastai gauna prisikalbinti motterį, nors kituose klausimuose jie yra neišmanėliai ir žiopliai.

Birutė.

sidėjo, tu ir aš ir didžiuma kanadiečių esame tvirtai nusistatę, kad tas karas turi būti skirtingas karas nuo kitų. Mes turime vieną ir vienintėlį siekį: nuversti hitlerizmą. Hitlerizmas reiškia fašizmą. Fašizmas reiškia bedarbę, priverstiną darbą, mažą atlyginimą, priešpaudą darbo unijų, rasinę neapykantą ir atėmimą liaudies teisių didžiojo kapitalo teroristinėmis priemonėmis. Savo nusistatyme nuversti hitlezimą užsienyj, mes aiškiai matome, kad čia yra daugelis reakcingų grupių kurios stengiasi įvesti kanadišką hitlerizmą, skurdą tarp daugelio turtų, kas kaip tik reiškia hitlerizmą," sako aldermanas savo pareiškime. Toliau jis kviečia visus kovon prieš fašizmą ir ragina tvirtai stovėti už savo antifašistines teises.

Maharadžai Pavogė Automobilių

Induro maharadža Yeshwant Ras Holkar atostogauja Kalifornijoje. Su savim jis buvo atsivežęs brangų automobilių, kuris jam kainavo 10,000 dolerių, padirbtas sulig specialaus užsakymo Anglijoje. Bet šiomis dienomis prie jo automobiliaus prisitaikė gudrus vagišis ir sėdęs į automobilių nuvažiavo savo keliais.

Bet maharadža neilgai liūdėjo pavogto automobiliaus. Jis greitai užsisakė kitą, šiuo kartu Italijoje, taipgi dešimts tūkstančių vertės, kuris jau jam ir pristatytas.

SKELBKITĖS PER LIAUDIES BALSĄ

Už visokios rūšies paieškojimus per Liaudies Balsą, kaip tai draugų, giminių ar merginų ir vaikinų apsivedimams, skaitome po 1centą už žodį.

Už apgarsinimus profesijos ar firmos, rašinio formoje, skaitome po 1 centą už žodį.

Už apgarsinimus rėmeliuose po 35 centus už colį špaltos pločio. Organizacijom po 20 centų už colį.

Dažnesniems ir didesniems skelbimams duodame 25% nuolaidos. Klišes (atvaizdus) darome sulyg atskiro susitarimo.

Liaudies Balso skaitytojams darome nuolaidas.

Kadangi skelbimų kaina žema, o Liaudies Balsas plačiai po visą Kanadą ir Suvienytas Valstijas skaitomas, todel skaitytojai, organizacijos ir biznieriai skelbdamiesi arba ieškodami per Liaudies Balsą tikrai savo tikslą atsieksite.

Paieškojimus talpiname tik gavę mokestį.

Liaudies Balsas
P.O. Station C., Box 1013,
Toronto 3, Ont., Canada.

Advokatas ir Notaras
M. W. Kellermann
371 Bay St., Toronto 2, Ontario
Ofiso Telefonas: WA 5900
Rezidencijos: ME 1425
(Kalba ir vokiškai)

Advokatų Kontora
M. S. Millstone
455 Spadina Ave., Toronto
Telefonas: RA 5125
Rezidencijos EL 7922

Tel. EL. 6579 — WA. 8714
BOYKACH & BOYKACH
Real Estate Agentai
Parduodame ir išrenduojame namus ir farmas. Iškolektuojame rendas.
Kas turite tų reikalų, kreipkitės pas mus.
Daugeliui lietuvių esame patarnavę.
133 GOREVALE AVE. Ofiso 429 ADELAIDE ST. W., TORONTO

Liet. TSR Knygų Rūmų Knygų Saugykla